

»Ponosna radost mi zaliva srce...«

— Tovariši, krmarji naše ladje po razburkanem valovju — usoda mi je naklonila izredno čast, da se smem v tem zame tako zanosnem trenutku mojega življenja pokloniti v imenu vse osvobodjene Slovenije pogumnim možem, v katerih smo gledali ves čas naše železne sužnosti svoje edine vredne zastopnike.

Ali naj vam zatrdim vseh Slovencev vdanost in obljubim njihovo zvestobo? Kdor je moral živeti štiri leta vklenjen v verige, ki nam jih je skoval tujec s pomočjo zločinskega izdajstva lastnih pogublencev, sleparjev in slepcev, kdor je moral ves ta čas zatajevati pamet, misel in čustvo, besedo, vsak pogled in sleherni gib, se odreči prepokončni hoji ter molčati na sramotno početje klavnih poniglavcev, ta ve iz krute izkušnje, da se trajno brez svobode ne da živeti, ker je tako življenje hujše od sto smrti. Prebiti se je dalo s trdno vero in z mislijo na trenutek, ki je napočil zdaj...

(Iz dobrodošlice, ki jo je 10. maja 1945 izrekel članom prve slovenske vlade v Ljubljani pesnik Oton Zupančič)

9. maj — državni praznik

Zvezna skupščina je pred kratkim sprejela zakon, po katerem je 9. maj — dan zmage nad fašističnim Nemčiji — postal državni praznik. Ker pade leto devet maj na nedeljo, so iz zveznega sekretariata za delo sporočili, da delovne organizacije ne bodo delale tudi v ponedeljek, 10. maja.

Iz novomeške občine 134 delegatov

Velikega zboru proizvajalcev, ki bo v soboto, 8. maja, v športni dvorani v ljubljanskem Tivoliju se bo iz novomeške občine udeležilo 134 delegatov. V imenu proizvajalcev v tej občini bo na zboru govorila Erika Colarič iz KRKE, Tovarišica Colaričeva bo v Ljubljani spregovorila o bo v Ljubljani spregovorila o delovnih organizacijah in njihovi rekreaciji.

V počastitev osvoboditve Novega mesta

V petek, 7. maja, bo ob 9. uri slavnostna seja občinskega Zdrženja zveze borcev NOV v Novem mestu, na kateri bodo obudili spomin na 8. maj 1945, ko je bilo Novo mesto osvobodeno. Člane odbora ZB, predstavnike občinske skupščine in delovnih organizacij bodo ob tej priložnosti pozdravili v sejni dvorani sindikalnega doma tudi pionirji — nosilci Kurirčkove pošte, ki bodo jutri nosili kurirsko partizansko torbo skozi novomeško občino proti Beli krajini. — Po seji si bodo udeleženci ogledali Dolenjski muzej, ob 11. uri pa razstavo partizanskega tiska v Studijski knjižnici Mirana Jarca.

SZDL predlaga več kot 100 zaslužnih občanov

Organizacije Socialistične zveze v novomeški občini so predlagale za odlikovanje več kot 100 družbeno političnih delavcev. O predlogih je 28. aprila razpravljala tudi izvršni odbor ObO SZDL v Novem mestu.

»... Glave so dvignjene, jasno sleherni lice, s krvniki ogabnimi boj izbojevan, na stečaj zatohle odpirajo se temnice, vesel sprevod se snuje v jutrišnji dan...« je zapisal Oton Zupančič pred 20 leti OSVOBODITELJEM V POZDRAV. Prekipevajoče zmago slavje je objelo vsa srca v radostni domovini: pravični boj, začel z veliko osvobodilno vojno leta 1941, je bil dobojevan. Od prvega dneva ljudske vstaje se je naša sveta vojna razvijala kot enotna, splošnojugoslovanska revolucija, v kateri smo uničili okupatorje in njihove domače pomagače, hkrati pa smo si priborili svobodo, narodno neodvisnost in kot jeklo skovano enotnost bratskih narodov. Uresničene so bile

ideje Komunistične partije Jugoslavije, ki so postale med vojno težnja in stremenje vseh narodov naše domovine. Pod vodstvom velikega sina naših narodov tovariša Tita smo leta 1941 začeli herojsko narodnoosvobodilno vojno, z njo vred pa hkrati tudi socialistično revolucijo. Njune pridobitve nam kažejo varno pot v zanesljivo in srečno bodočnost vseh jugoslovanskih narodov. — Na sliki: tovariš Tito leta 1953 v Slavonskem Brodu; vedno nas je učil in še nam govori: ČLOVEK JE NAŠE NAJDRAGOCENEJŠE BOGASTVO! Ob 20. obletnici osvoboditve pošljamo tovarišu predsedniku republike priščne pozdrave vseh delovnih ljudi naše pokrajine!

Naša skupna volja bodi: HOČEMO!

Pozdravljena jugoslovanska vojska na osvobodjeni slovenski zemlji! Pridi z oljkovo mladiko miru, ki naj vzevete v novi dobi za novo delo v poštenosti in pravičnosti, v trudu in znoju, v spoštovanju resnične svobode, ki je v tem, da radi služimo pravičnim zakonom v prid naši skupnosti...

Franc S. Finžgar

ZAHVALJENI, REŠITELJI, IN IZ VESELIH SRC POZDRAVLJENI!

... Ob strani velikih treh ste vi, sinovi malega naroda, otrebili naše drevo tujega mrčesa! Ste ga v brezprimernem samozrtvovanju zalivali s srčno krvjo, da se bo moglo iznova razrasti in raztegniti veje do širnih obzorij...

Anton Sovre

POZDRAV NAŠIH MATER

... Naš kralj Matjaž brani pravico šibkejšega pred pohlepom nasilneža; preganja zajedalce, osvobaja pa vse, ki hočejo živeti za napredek od dela lastnih rok... Pred Teboj, Osvobodilna vojska, ki si kos za kosom naše zemlje trgala iz tujih krempljev, dokler nam je nisi poklonila cele z živim srcem — Ljubljano, pa danes slovenske žene klonemo glave, spominjajoč se vseh neštetihih mučenic, ki so izkrvavele v Tvojih nepremagljivih vrstah!

Marja Borštnik

(Povzeto iz Slovenskega poročevalca št. 1, na dan osvoboditve)

Povolilne ugotovitve

Občinski odbor SZDL v Novem mestu je prejšnji teden pregledal uspehe in pomanjkljivosti obsežnega predvolilnega in volilnega dela, ki so ga politične organizacije skupaj z organi oblasti izvedle za tokratne volitve poslancev in odbornikov v občinah, republikah in zvezi. Razširjene seje izvršnega odbora ObO SZDL so se udeležili tudi vodje skupin in nekateri predsedniki odborov SZDL s terena. O ugotovitvah in sklepih analize bomo več poročali prihodnjic.

Potres v Novem mestu

V soboto, 1. maja okoli 16.50, smo začutili v Novem mestu srednje močne potresne sunke. V sobah so se trele omare in žvenketali kozarci, preplah pa je trajal k sreči le dve do tri sekunde.

Vreme

od 6. do 16. maja

Od 10. do 16. maja nestalno s pogostnimi padavinami in ohlaiditvami, zlasti okrog 12. in 14. maja. V ostalem lepo vreme.

Dr. V. M.

SLIŠALI SMO, DA NA ISKREM BELCU JAHA...

V hiši na Glavnem trgu številka 5 je za zatemnjenimi okni v sobi v prvem nadstropju brlel radijski aparat.

7. maja 1945 ob 23.00. Poslednja oddaja s poslednje postaje:

»Admiral Dönitz, vrhovni poveljnik nemške armade, ukazuje, da naj se na vseh frontah ustavi vse sovražnosti. Zlasti pri umiku ne sme nihče več uničevati prometnih zvez v sovražnih deželah...«

☆
Po Dilančevi ulici je tipal oranžni žarek jutranjega sonca in se radovedno prikradel na vznemirjeni trg. Pred Bergmanovo hišo je stal neroden lojstrski voz, zvrhan vojaških kovčkov in na hitrico povezanih cul. Domobranec pod arkadami je kiel in priganjal pomagače, da se je kar kresalo:

Minilo je dvajset let od sončnega osmega maja, ko je Novo mesto z odprtimi rokami sprejelo osvoboditelje. Z rokami, ki niso mogle skriti ran in razdejanja minulih štirih let, z rokami, ki so še drhtele od grozot in nasilja ugašajoče vojne, z rokami, polnimi rdečih rož...

ca in se radovedno prikradel na vznemirjeni trg. Pred Bergmanovo hišo je stal neroden lojstrski voz, zvrhan vojaških kovčkov in na hitrico povezanih cul. Domobranec pod arkadami je kiel in priganjal pomagače, da se je kar kresalo:

»Pusti hudiča, kaj neki ti bo to koristilo...!«

Kot v potrdilo se je zele nemu fantku ta trenutek razsul zajeten sveženj aktov po z lesenimi kladami tlakovnem srednjeveškem hodniku. Na enem od vrhnjih papirjev je krčevito čepel »slovenski« orel s polmesečem na truhlu.

Ura še ni bila osem. Priganjal je tudi voznik.

Zdaj je z okna v prvem nadstropju nekdo vrgel pest pisanih lističev. Otroci pobežejo vse, pa smo pobirali tudi belo-modro-rdeče lističe. Med barvami je še vedno čepel krivokljuni orel, na hrbti strani pa je general Leon Rupnik neusmiljeno pozival vse zavezne Slovence v boj za vero, dom in...

Po klancu se je ta trenutek pripeljal na trg oddelek obo-roženih kolesarjev s SS oznakami na reverjih. Izginili so v oblaku prahu čez most. Drug oddelek je ščitil most z dvema mitraljezoma na spodnjem koncu trga.

Mesto je vrvelo kot mravljišče, če kdo pobeza vanj. Pred hišami domobranskih družin so stalj vozovi vseh vrst in starosti. Nekateri še kar brez konj, čeprav že zvrhano nametani z najnunejšim. Drugi so škripaje zapuščali mesto skozi ljubljansko vrata in se zlivali v pisa. (Nadaljevanje na 2. str.)

SLIŠALI SMO, DA NA ISKREM BELCU ...

(Nadaljevanje s 1. str.)
no kolono proti Mačkovcu in naprej.

Otroci smo previdno zavzeli kasarno pri frančiškanski cerkvi. Bila je zapuščena, vendar polna municije, orožja in druge vojaške opreme. V veži so stali tako slabo zloženi zaboji z minami za minomete, da se je majala cela skladovalnica, ko smo do členkov brečli po nabojih, konzervah in ročnih bombah. Za vratu smo našli konzervo s sladkim mlečnim prahom. Nihče ga ni še nikoli videl. Poizkušali smo s koncem jezika:

»Sladko.«
»Kaj pa če bomo pomrli?«
»Ta zelena klobasa (ekrazit) je tudi sladka...« je ob strani svaril Tine, ki si je okrog pasu obesil kakšnih osem ročnih bomb.

Mleko se nam je lepilo po ustih in puhali smo ga drug drugemu po lasih.

SS skupina na kolesih je pridrževala spet nazaj čez trg. Za njimi se je pripeljal tudi odprt vojaški avtomobil. V njem sta sedela dva nemška oficirja. Resna, pogled uperjen naravnost v armaturno ploščo avtomobila... Domobranci ni bilo več videti, vsaj po Glavnem trgu ne.

»Die Brücke wird gesprengt!«

Otroci — kot otroci, odrasli Novomeščani pa so imeli druge skrbi.

Sodnik Stanko Švajger in paznik Pavlin sta hitela k dr. Furlanu in advokatu Bučarju:

»Most bodo razstrelili, je že vse pripravljeno!«

Kaj zdaj?
Čes cesto, v Kastelčevi hiši, je bila nemška komanda. Za obnavljanje ni bilo časa. Dr. Furlan je odšel h komandantu in čez čas je kurir na motorju s prikolico odnesel k mostu sporočilo, naj z razstrelitvijo še malo počaka-jo.

Pri Smolatovi kavarni na trgu so se potem zbrali dr. Ivanetič, advokat Jože Bučar, Stanko Švajger, Pavlin, Adolf Grom in neki železničar.

»Ekrazit je že na mostu. Če ga prižgo, bo šel most in vse hiše tod okrog...«

Po številnih bombardiranjih v mestu pravzaprav ni bila ena hiša ni ostala nepoškodovana, le most je kljuboval vsem nevihtam.

»Kaj čakamo, pojdimo k mostu!«

Na vsakem koncu mostu je stal velik zaboj z ekrazitom, dva podoficirja pa sta pripravljala vžigalne vrvice. Hauptman se je nervozno sprehajal okrog njiju in pogledoval na drugo stran k stražarju z nasajenim bajonetom.

Ko je prišla delegacija do njega, je zakričal:

»Die Brücke wird gesprengt!« (Most bo razstreljen!)

»Die Brücke wird nicht gesprengt!« je vztrajala delegacija.

Dr. Ivanetič je stopil na vžigalno vrstico in odločno povedal, kaj je prejšnjo noč ukazal admiral Dönitz. Hauptman je cinal, podoficirja pa sta že spustila vrvice in eden je rekel:

»Gospod ima prav...«
Hauptman je postavil pogoj:

»Če nam zagotovite miren umik do tretje ure, mostu ne bomo razstrelili. Toda prinesite nam morate papir od partizanov...«

Nemci partizanske vojske niso hoteli priznati, zdaj pa so bili pripravljeni celo na pogajanja...

Delegacija se je odpravila proti Gotni vasi. Na bloku je na tej strani stal domobranec, na drugi pa Rudi Matoh, partizan. Samo nekaj desetnih metrov je ločilo dva pojma: tukaj zmešnjava premagane- ga okupatorja in domačih izdajalcev, na oni strani neustavljiva svoboda.

V Nagyjevi hiši je že bila partizanska komanda mesta. Pristala je na hauptmanov pogo- j, saj ni trikrat daljši čas ne bi mogel rešiti obkoljenih Nemcev. Delegacija pa je morala jamčiti, da ob vstopu partizanov v mesto ne bo padel noben strel iz puške kakšnega pozabljenega ubežnika...

Most je bil rešen. Ko se je delegacija vrnila v mesto, o Nemcih in domobranci ni bilo nobenega sledu več. Podoficirja sta vrgla ekrazit čez ograjo v Krko...

Španski bezeg in rdeče potonike

Minko in Franca Osolnika so z družinami Frolja, Zic, Vandot in Durini Nemci že februarja internirali v gimnazijo kot talce, da partizani ne bi bombardirali poslopja, ki ga je zasedlo vojaštvo. V Osolnikovi hiši je stanoval nemški komandant.

Osolnik in Frolja sta večkrat slonela na oknu v drugem nadstropju. Frolja je rekel:

»Od tukaj bova gledala kako bodo bežali, France...«
»Samo, če nas prej ne postreže!«

Tega so se najbolj bali, saj so vedeli, kaj počenjajo fašisti s partizanskimi družinami.

Potem je nekdo pritekkel povedat:

»Partizani so že pri Sv. Rokule!«
Osolnik pripoveduje:

vse, kar je bilo zelenega. Osvoboditelje smo zasuli s cvetjem! Navdušenje je bilo veliko, čeprav so bili sami tuji obrazi...» se spominja tovarišica Minka.

Tisto noč so še spali v gimnaziji, skupaj z bosenski- mi brigadami, ki so proti večeru prišle v mesto. Drugo jutro pa je tovariš Osolnik, čeprav star že 62 let, pešačil s partizani proti Krono- vemu in jim kazal pot za be- žočim sovražnikom.

Kdo je jezdit na belem konju?

Nekaj po dvanajsti, osme- ga maja petinštirideset je bil trg prazen kot pometen. Vročina je puhtela med hišami in le v stranskih uli- cah je še kdo stekel od enih vežnih vrat do drugih. Slone- li smo za polknicami.

Pri Vindišarjevi hiši v Kandiji so se zbirali ljudje, med njimi so bile tudi rjave uniforme.

Tišina. Strahotna tišina. Šestindvajset minut čez eno.

Zdajci je na mostu zapeke- tajo kopito. Odmevalo je po mestu, po srcih, pod jasno nebo.

Videli smo ga, kako je jez- dil vzravnan v brezhibni rjavi uniformi, z brzostrel- ko čez prsa — na belem ko- nju.

Jezdil je čez prazni trg. Okoli vratu je imel zaveza- no rdečo ruto. Pri Bergma- novih hišah je konja obrnil in

Partizan na belem konju, ki je prvi prijezdil 8. maja 1945 čez kandijski most v Novo mesto, je še danes v srcu vseh, ki so ga takrat videli, najbolj živ spomin na osvoboditev. Fotografiral ga je tovariš Rudolf Smola iz Novega mesta

rožamj v rokah in solzami v očeh so se zgrnili okrog partizanov. Mesto je spet ožle- vane, spet zadihalo. Svoboda, sonce... sonce!

Tovarištvo v spominski knjigi

Ko je Ela hitela čez trg, je bil še prazen.

»Ničesar nisem videla, ničesar nisem slišala. Samo ena mi- sel mi je drhtela v možganih: domov, domov...«

Po šestih mesecih samice, po vsem, kar je prestala v zaporu nad Krko, sploh ni mogla verjeti, da še živi.

»V arestu zadnje dni ni bilo nobenega reda,« pripove- duje aktivistka, tovarišica Ela Podbevškova. »Posadke so se izmenjavale vsak dan. Ve- selili smo se konca in hkrati trepetali, kaj bodo naredi- li z nami. Ob enajsti uri je bil gestapo še v zaporih: Gil- egi se je sprehajal z vsemi odlikovanji na prsih po hod- niku. Za njim je hodil nje- gov pomočnik Pirmanšek. 'Zdaj bi te ustrelila, če bi te imela s tim,' sem si mislila. Ob pol dvanajstih je izginil gestapo, za njim pa še ra- dijska postaja.

To je bil konec!

Ven si še nismo upali, ker so nas opozorili, naj bomo previdni...«

Belega konja je srečala na mostu. Potem se dva dni ni premaknila od svojih, dok- ler ni zdravnik zahteval, da mora zaradi izčrpanosti v bolnišnico.

»Belega konja sem sreča- la na mostu. Na mostu sem srečala svobodo, tovariše. Od takrat se je marsikaj spre- menilo. Prav je, da ljudje pozabljajo na vojno, ne bi pa smeli pozabiti tovariš- tva. Vsak se danes peha sam- o še za denar. Ko sem o- stala sama v zaporu, je Bet- ka, doma od Mokronoga, re- kela: 'Veš, samo te pa res ne morem pustiti!' Ostala je pri meni, čeprav bi šla lahko domov...«

»V arestu zadnje dni ni bilo nobenega reda,« pripove- duje aktivistka, tovarišica Ela Podbevškova. »Posadke so se izmenjavale vsak dan. Ve- selili smo se konca in hkrati trepetali, kaj bodo naredi- li z nami. Ob enajsti uri je bil gestapo še v zaporih: Gil- egi se je sprehajal z vsemi odlikovanji na prsih po hod- niku. Za njim je hodil nje- gov pomočnik Pirmanšek. 'Zdaj bi te ustrelila, če bi te imela s tim,' sem si mislila. Ob pol dvanajstih je izginil gestapo, za njim pa še ra- dijska postaja.

To je bil konec!

Ven si še nismo upali, ker so nas opozorili, naj bomo previdni...«

Belega konja je srečala na mostu. Potem se dva dni ni premaknila od svojih, dok- ler ni zdravnik zahteval, da mora zaradi izčrpanosti v bolnišnico.

»Belega konja sem sreča- la na mostu. Na mostu sem srečala svobodo, tovariše. Od takrat se je marsikaj spre- menilo. Prav je, da ljudje pozabljajo na vojno, ne bi pa smeli pozabiti tovariš- tva. Vsak se danes peha sam- o še za denar. Ko sem o- stala sama v zaporu, je Bet- ka, doma od Mokronoga, re- kela: 'Veš, samo te pa res ne morem pustiti!' Ostala je pri meni, čeprav bi šla lahko domov...«

»V arestu zadnje dni ni bilo nobenega reda,« pripove- duje aktivistka, tovarišica Ela Podbevškova. »Posadke so se izmenjavale vsak dan. Ve- selili smo se konca in hkrati trepetali, kaj bodo naredi- li z nami. Ob enajsti uri je bil gestapo še v zaporih: Gil- egi se je sprehajal z vsemi odlikovanji na prsih po hod- niku. Za njim je hodil nje- gov pomočnik Pirmanšek. 'Zdaj bi te ustrelila, če bi te imela s tim,' sem si mislila. Ob pol dvanajstih je izginil gestapo, za njim pa še ra- dijska postaja.

To je bil konec!

Ven si še nismo upali, ker so nas opozorili, naj bomo previdni...«

Belega konja je srečala na mostu. Potem se dva dni ni premaknila od svojih, dok- ler ni zdravnik zahteval, da mora zaradi izčrpanosti v bolnišnico.

»Belega konja sem sreča- la na mostu. Na mostu sem srečala svobodo, tovariše. Od takrat se je marsikaj spre- menilo. Prav je, da ljudje pozabljajo na vojno, ne bi pa smeli pozabiti tovariš- tva. Vsak se danes peha sam- o še za denar. Ko sem o- stala sama v zaporu, je Bet- ka, doma od Mokronoga, re- kela: 'Veš, samo te pa res ne morem pustiti!' Ostala je pri meni, čeprav bi šla lahko domov...«

To je bil konec!

Ven si še nismo upali, ker so nas opozorili, naj bomo previdni...«

se vrstili pozdravni govori. Zvečer je po dolgih mesecih teme na trgu spet zasvetila močna obločnica. Brez poli- cijske ure, brez korakov na- dutega stražarja v zeleni u- niformi — ena sama pesem, ena sama svoboda!

»Ko smo se razšli pred Spilhalovo kavarno, nam je sekretar Kantor rekel: 'Za nas to ni samo veselje, ju- tri nas čaka veliko delo. Zdaj lahko proslavljajo dru- gi, mi pa ne bomo imeli ča- sa!' 10. maja se je res for- miral izpopolnjeni mestni odbor OF,« pripoveduje to- varišica Mica Ferličeva, ki je bila takrat članica novo- meškega rajonskega odbora.

»9. maja dopoldne smo bi- li na pohodu iz Srbskih Mo- ravic že na Lazih pri Uršnih selih. Ničesar nismo vedeli o usodi Novega mesta, kar se nam pripelje nasproti ko- lesar na okrašenem kolesu. V Novem mestu so partiza- ni, je zakričal. Mi bi kmalu ponoreli od veselja. Pred smehom smo se šele zave- dili, kakšni smo. Umili smo se v potoku in se uredili. Vse- eno nas v Kandiji najprej niso spoznali, ko pa smo prišli čez most, so nas ob- kolili in nas potegnili na vse strani. Čeprav je Kantor re- kel, da moramo v redu čez mesto, tega nismo mogli. Ro- že, pozdravljanje, objemanje!«

Tako je Novo mesto doča- kalo veliki dan. Nj bi naš namen zbrati zgodovinske po- datke o osmem maju — bolj nas je zanimalo razpolože- nje tega dne. Ljudje so že marsikaj pozabili — veselja ob trenutku, ko se je tema prelomila v dan, pa ne bodo nikoli pozabili! Sonce, pe- sem, obločnica in rože...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

»Jaz se spominam samo ve- selja in rož...« »Od veselja sem jokala!« »In zvečer je spet gorela obločnica, spet smo se lahko sprehajali po trgu...«

Novo mesto 8. V. 1945

8. maja 1945 so se v Novem mestu Nemci pripravljali na razstrelitev mostu, ki veže mesto s Kandijo. Na most so tedaj šli advokat Jože Bučar, zobozdravnik dr. Tone Furlan, advokat dr. Ivanetič in sodnik Stanko Švajger. Uspelo jim je prepričati, da ni šel most v zrak in z njim precejšen del mesta. Nato je nemška vojska, ki je kapitulirala, zapustila Novo mesto.

Okoli 11. ure dopoldne je zapustil zadnji nemški avto- mobil Novo mesto in je odpeljal po Ločenski cesti proti Radečam, kjer je prišlo do spopada med premaganci in partizani.

Ta avtomobil je stal na cesti Komandanta Staneta pred Kastelčevo hišo, danes last podjetja Gorjanci. Ob avtomobilu je hodil nemški vojak z brzostrelko v roki. Cesta je bila popolnoma prazna. Vladala sta mir in tišina. Okrog poldne je prijezdil po Vrhovčevi ulici partizan Zemljak na belem konju, ki je imel okrog vratu venci iz zelenja in rož. Po Streliški ulici je krenil proti jetnišnici. Iz nje so kmalu prišli ujetniki: nekaj deklet, italijanski partizani, Ciril Barborič, pokojni Jule Kobe mlajši in še nekaj meni neznanih oseb. Spreved vseh teh je šel proti Glavnemu trgu. V Novo mesto so začeli prihajati partizani in življenje v mestu je spet zažvelo.

Hiše, čeprav še močno poškodovane od bombardiranja, ki je bilo 11. septembra in 3. oktobra 1943 in ki je nekaj lepo mesto tako izmaličilo, da je bilo videti kot razpa- dajoči gobavec, so bile okrašene z zelenjem in na njih so vihrale slovenske in jugoslovanske zastave.

Okoli 16. popoldne so se zbrali na Glavnem trgu me- ščani. Na balkonu občinske hiše so bili govorniki, ki so pozdravljali partizane kot osvoboditelje Novega mesta. Ce- stitali so jim k uspehu in k zmagi. Eden izmed govornikov je končal svoj govor:

»Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnovi! Sodnik Jurij Picek ne bo več žagal drv pred hotelom Metropol in profesor Viktor Fab- jan ne bo več nosil v vedrih vodo od Krke v jetnišnico. Naj živi svoboda! Naj živi Titova partizanska vojska!«

Tudi množica ljudi je vzklikala partizanom in maršalu Titu. Zelela jim je dobrodošlica. Dekleta so obsipavale partizane s cvetjem. Novomeščani so bili veseli in zado- voljni, da se je končala štiriletna vojna. Le kdo bi si tega ne želel?

Ko praznujemo 20. obletnico osvoboditve Novega mesta želimo, da bi v njem še nadalje vladal mir, da bi mesto doživelo še večji napredek in blagostanje. Nikdar več naj se nad Dolenjsko metropolo ne pojavijo strahote vojne!

HEDVIKA ŠVAJGER

Novo mesto, 8. maja 1945: prvi pozdrav narodnega odbora prvi došli partizanski četi v osvobojenem mestu (Foto: Rudolf Smola)

»Ob osmih zjutraj sem šel po ključ od naše hiše, ker so mi povedali, da je že izpraz- njena. Komandant policije Jenko mi je rekel, da ga on nima. Vztrajal sem: jaz sem vam ga dal in ga od vas zahtevam! To je bilo dovolj. Razjezil sem ga in sredi stop- nice so me zgrabili ter zaprli v majhno podstrešno sobico z lino na dvorišče. Tako žal nisem videl, kako so bežali, čeprav sem se tako vese- lil...«

Zena Minka mu je dopol- dne prinesla cigarete, po 12. uri pa ga je prišel odklenit lastnik hiše, trgovec Turk, ki je imel rezervni ključ.

»Ža kosilo sem kuhala ma- karone in fižol še v gimnazi- ji. Potem pa smo nabrali na vrtu rož: španskega bezga, potonik, snežnih kep in sploh

jezdil spet proti mostu. Da- nes se ne more nihče točno spomniti, kdo je bil ta jez- dec. Saj res ni tako važno: bil je partizan!

Odprli smo polknice. Skozi neko okno na desni strani trga je pokukala na dan trobojnice. Nekaj pod vrhom, v sredi modrega polja, je bila prišita nerodna rdeča peto- kračka. Potem so okna ožive- la. Nekdo je nekaj kričal. Nekatero zastavo so bile tu- di brez zvezd.

Pri mostu se je jezdec sre- čal s skupino dvanajstih ali petnajstih partizanov in par- tizanek. Vsi so imeli enake uniforme, vsi brzostrelke, rdeče rute in rdeče rože v gumbnicah.

Prikorakali so pred rotovž. Ta trenutek je mesto menda čakalo šeststo let. Ljudje z

Vinko Kersnič iz Ribnice:

Jelenov žleb - nepozabna zmagaja

Dvajset let mineva te dni od konca vojne in vse se nam zdi še tako blizu in obenem daleč, tako živo in nepojmljivo, neverjetno, tako resnično in pretresljivo.

Mladji rod, ki ni neposredno doživljal vojnih tegob, si komajda predstavlja vojno in vse, kar je v zvezi z njo, težko si predstavlja, kako so ljudje kovali revolucijo, revolucija pa je oblikovala njih. Še tako živa beseda ne more naslikati vsega trpljenja, teptanja človeškega dostojanstva, krvi in tuljenja letalskih bomb skozi zadimljeno ozračje nad nedolžno prebivalstvo. In vendar je bilo vse to res...

Vinko Kersnič iz Ribnice

Veliko jih je še okrog nas in med nami, ki nam, kljub dvajsetim letom razlike, še prav tako živo slikajo mnoge trenutke iz štiriletno vojne. Prizadevajo si prenesti borbene misli na mlajše, da bi znali resnično caniti pridobitve revolucije, vse tisto, za kar so stotisočji žrtvovali življenja. Tak je tudi Vinko Kersnič iz Ribnice, načelnik oddelka za notranje zadeve pri občinski skupščini in dolgoletni tajnik obč. odbora ZB.

Se morda lahko spomniš najpomembnejšega dogodka iz svojega partizanovanja? Ene najpomembnejših bitk tvoje brigade?

Težko je izbrati iz obilice dogodkov, obremenjenih s težo spomina, nekaj, kar naj bi bilo najpomembnejše, najbolj karakteristično, kar bi se mi najbolj vtisnilo v spomin. V dobrih treh letih partizanovanja sem doživel marsikaj, prehodil dobršen del domovine, pretaval naše gozdove in hribe in se nemalokrat znašel v težkem položaju. Značilno za nas je bilo, da smo vsak trenutek nosili glavo napredaj, vodila pa nas je ena sama želja: čim prej končati morilsko vojno in se vrniti domov... V začetku sem bil v Cankarjevi, kasneje politdelegat v Tomšičevi. Med pomembnej-

še dogodke prištevam vsakokor srečanje z delegati, ki so se vračali s prvega zasedanja AVNOJ, v Bihacu; na Trebelnem so nam pripovedovali o vtisih in pomenu zasedanja. Bilo je to naše prvo srečanje z novo ljudsko oblastjo in vtisi so bili nepozabni. Pretresljivo je bilo tudi prvo srečanje z osvobojeno Ribnico septembra leta 1943.

Najpomembnejša borba moje brigade? Več jih je bilo. Pravzaprav vsaka borba, vsaka »praska« s sovražnikom je bila po svoje pomembna, saj je vsaka pomenila nov, čeprav droben korak bliže svobodi. Brez dvoma je ena najpomembnejših zmag partizanskega orožja v naših krajih uničenje Italijanov pri Jelenovem žlebu nad Ribnico spomlad 1943. Spominjam se tudi napada na Pleterje februarja istega le-

ta in pa zavzetja utrjenega turjaškega gradu septembra 1943, ko smo uničili ostanke belogardizma.

— In kje si dočakal svobodo?

— Svoboda! Beseda, ki se je vsa leta prepletala v naših mislih, v naših srcih, beseda, za katero smo prelivali kri, za katero so tisoči so-borcev dali življenje! V najhujših trenutkih, ko smo že skoro obupavali, nam je misel na svobodo vlivala novo ga poguma, nas pognala s še večjim besom nad sovražnika... V prvih majskih dneh pred dvajsetimi leti sem bil na Gorenjskem pri Zalem logu na Jelovcu, kjer smo prestrezali umikajočo se okupatorjevo vojsko. Ko smo zvedeli za svobodo, smo ponosno prikorakali v Skofjo Loko, kjer je bil sredi trga prvi miting v svobodi...

F. GRIVEC

Janez Andlovic iz Kočevja:

„Bil sem živ mrlič...“

Trpeli in borili so se povsod, na mestnih ulicah in v oddaljenih gozdovih, na vasi in na morju, v planinah, po ječah, taboriščih smrti, povsod, na vsakem koraku. Vsaka kapljica krvi, ki je kanila iz katekole rane, je orosila rodno zemljo, ki so jo ljubili z neuničljivim žarom, in se stekla v krvav veletok svobode. Borili so se z golimi rokami, z zobmi, s puškami in topovi, z gladom in molkom. Borili se in mrlili...

Z Janezom Andlovicem, knjigovozom v Kočevskem tisku, klepetava med odmorom. Odrta se od svojega dela in z bolečino zazre v preteklost. V preteklost, ki je zanj mrtva in živa obenem, ki se je nered spominja. Prehuda je bila, preveč črna in krvava.

— Tvoj zadnji dan vojne in prvi dan miru?

— 6. maja 1945 je bilo osvobodeno taborišče v Sanbostenu blizu nizozemske meje. Ta dan pomeni zame konec vojnih strahot in začetek življenja, začetek novega življenja... Ko so Amerikanci osvobodili taborišče, sem tehtal le še 36 kilogramov; na pol mrtvega so me našli na dvorišču, ko je življenje že odtekalo iz sestradanega telesa. Odpeljali so me v bolnišnico, za nameček sem dobil še tifus in kljub vsemu ostal živ. Dva meseca se je iztrpano telo borilo s smrtjo, dokler ni zmagal uporni duh in volja. Ko sem nekoliko okrevaj, so me dali v skupno

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojaki!

taborišče blizu Bremenna, kjer smo bili večina Jugoslovani. Tudi iz Kočevja jih je bilo nekaj...

V nemških taboriščih sem bil dobro leto dni; ujetniki smo demontirali neeksplozivne letalske bombe in na morju morske mine. Nikdar ne bom pozabil stalne živčne napetosti, ko smo vsak trenutek pričakovali, da nas bo razneslo.

Bil sem mrtev in iz smrti sem vstal v novo življenje, kakor je iz krvi vstala, se rodila naša domovina. Preteklost je zame mrtva, ni pa pozabljena; globoko v podzavest živim, kljuje v meni in čeprav teko leta, noče v pozabo. Vedno bolj je živa in vedno bolj neverjetna. In kljub vsemu je resnična! Resnična in krvava!

F. GRIVEC

JANEZ ANDLOVIC

Konec vojne je zame začetek novega življenja. V nemških taboriščih širom po Evropi se je milijone ljudi vseh narodnosti borilo za življenje in tako nemo obtježevalo fašizem...

»Najprej je bilo treba zagotoviti pridobitve revolucije« nam je dejal tovariš Anton Smole

Anton Smole iz Trebnjega:

Borbi je sledilo delo

Nosilec partizanske spomenice 1941, sedanjí upokojenec ANTON SMOLE iz Trebnjega se večkrat rad spominja let svojega partizanovanja, posebno rad pa pripoveduje o časih, ki so napovedovali osvoboditev. O letu zmage takole pravi:

»Dan osvoboditve me je zatekel v Metliki, kjer sem kot instruktor novomeškega okrožja pomagal pri ustanovitvi okrajnega načelstva za narodno zaščito. Na kakšno poseb-

no manifestacijo zmage tisti-krat ni bilo časa misliti, važnejša je bila skrb za čuvanje pridobitve revolucije. Pri tem je imela narodna zaščita nalogo, da poišče vse, ki so se, nekaznovani za protiljudsko in protirevolucionarno delo, skrivali pred oblastjo. Bela krajina je bila dokončno osvobodena več tednov prej kot drugi slovenski predeli, zato smo morali pohiteti z ustanovitvijo okrajnega načelstva. Iz Bele krajine sem bil z isto nalogo poslan v Mokronog in kasneje še v Trebnje.

Ko sem bil v Trebnjem, so se začele priprave na volitve v ustavodajno skupščino. Postal sem predsednik volilne komisije za trebanjski okraj. Komisija je med drugim odločala, kateri posamezniki dobijo volilno pravico in kateri ne, pač glede na to, kakšen je bil njihov odnos do narodno-osvobodilnega boja in ljudske oblasti. Spominjam se, da so prenekaletni uveljavljali volilno pravico z zahtevki pri ljudskem sodišču. Ljudska sodišča so delala že med vojno, predvsem proti koncu v Beli krajini, saj smo imeli med partizani in aktivisti tudi precej pravnikov. Po volitvah smo začeli naglo organizirati upravne organe okraja. Tako sem v pozni jeseni 1945 postal tajnik tedanjega trebanjskega okraja.« (i.z.)

Jožko Papež iz Sevnice:

Nepozabni deveti maj...

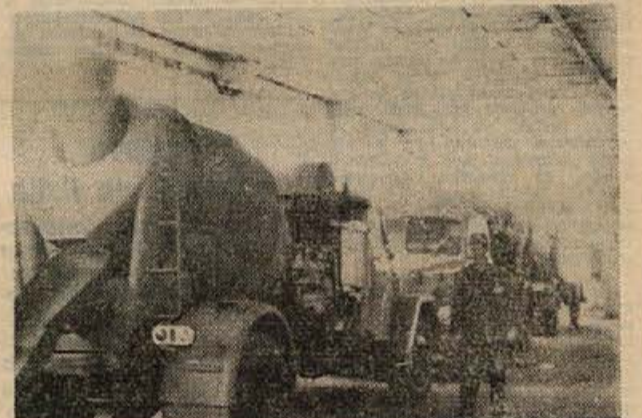
Tovariš Jožko Papež iz Sevnice se veliko ukvarja s socialnimi problemi borcev in pripovedoval je, da je bilo v zadnjih dveh letih zanje mnogo napravljeno. Največ je vredno zdravstveno zavarovanje kmetov borcev, ki jih je dobra polovica od vseh članov v občini. Načrtna skrb za borce je potrebna tudi vnaprej, saj se ti ljudje z leti znajdejo marsikdaj v hudih težavah, ki jim sami ne morejo biti kos.

Tudi tov. Papež se je med vojno boril v partizanskih vrstah. Takrat je bil še zelo mlad. Vojna ga je zatekla doma v Boštanju. Delal je na očetovem posestvu in dve leti pred tem končal meščansko šolo. Bil je navdušen član sokolske organizacije in ob podpisu pakta s hitlerjevsko Nemčijo je z drugimi člani sodeloval v demonstrativnem pohodu skozi Šmarje. Jeseni 1941 so okupatorji izselili njegovo družino in z njo vred še precej »politično nezanesljivih ljudi iz Boštanja, Sevnice in Šmarja. Iz Slavonice Požege je tov. Papež pobegnil nazaj v Slovenijo. Prišel je najprej v Krmelj, nato pa v Ribnico in Kočevje. 4. aprila 1942 se je pridružil partizanom v Efenkovi četli. Sodeloval je v mnogih napadih na sovražnika.

V četrti ofenzivi je bil pri Prekrižju blizu Karlovca teže ranjen. Zdravil se je najprej v Zumberku in nato v Rogu, kjer so takrat šele gradili bolnico. Po ozdravljenju se je tovar. Papež vrnil med borce. Bil je v Tomšičevi brigadi, nato pa vseskozi na TV postajah. Konec vojne je dočakal kot komandant relednih postaj za Slovenijo. O tem dogodku naj sam spregovori:

»Prihod v Ljubljano pomeni zame in za vse tiste, ki so takrat, 9. maja 1945, prikoral na njene ulice, nepozabno, edinstveno doživetje. Ljudje so nas obsuli s cvetjem in pozdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Ti trenutki so bili tako lepi, tako veseli

Proizvodnja mešalcev za beton

Industrija transportne opreme ITAS iz Kočevja sodi med najpomembnejše proizvajalce gradbene mehanizacije. Razen stabilnih in prevoznih cementnih silosov, ki jih delajo edini v Jugoslaviji, izdelujejo tudi prevozne mešalce za beton. Mešalci, ki jih prikazuje slika, so montirani na tovornjakih TAM 4.500. Za obratovanje mešalca je na avtomobilih še poseben dizel motor domače izdelave. (Foto: Matija Cetinski)

Kredit za šole?

Ce bo trebanjska občina dobila kredit, bodo že 1. julija letos začeli graditi temelje za novo šolo na Mirni. Za gradbena dela v prvi etapi bodo potrebovali 240 milijonov dinarjev. Okoli 70 milijonov dinarjev potrebuje občina še za dograditev in ureditev nove šole v Trebnjem, ki jo name-ravajo odpreti pred pričetkom šolskega leta 1965/66.

Čestitka za dan zmage

Naši fantje, ki služijo vojaški rok v Banjaluki, čestitajo za dan zmage vsem pripadnikom JLA, ob tej priložnosti pa iskreno pozdravljajo svoje: Tone Brezovar, Tine Bernardič, Tone Bratkovič, Janez Gregorčič, Marijan Kic, Janez Strajnar in Lojze Florjančič.

Osvoboditev domovine pred 20 leti (2)

Podaljsek »zaščitne bojne črte rajha«

Da bi Nemci zavarovali nemoteno umikanje svojih sil z Balkana in iz Italije, so morali v Sloveniji zavarovati glavne komunikacije in povečati kapacitete transportiranja, kar je zopet zahtevalo angažiranje večjih sil za zavarovanje teh komunikacij in za njihovo popraviljanje. Poleg tega so morali odstraniti ali vsaj zmanjšati občutljivost svojih bokov na severovzhodu proti Madžarski in na jugozapadu proti Italiji, zavirati tempo prodiranja sil NOV in po prihodu na slovensko mejo onemogočiti zavezniško izkrcavanje na področjih Istre in Slovenskega

primorja. Nemci so računali, da jim bo to najbolje uspelo s tem, če zgradijo utrjene položaje v vzhodnem, jugovzhodnem in južnem obmejnem pasu Slovenije, s čimer so začeli že septembra 1944. Ti položaji so predstavljali podaljsek »zaščitne bojne črte rajha« proti jugu in so se raztezali v glavnem v smeri Monošter — Radgona — vzhodno od Ljutomera in naravnost na jug do Drave — po levem bregu Drave na zapad do Ormoža — po slovenski strani meje s Hrvatsko do izliva Sotle v Savo — Brežice — Novo mesto — Žužemberk — Sv. Gregor — Cerknica — prek Javornika na Postojno in na Nanos. Ta obrambni pas so gradili po sistemu ti-

pa okrepljene poljske fortifikacije. V začetku 1945 so Nemci posvetili posebno pozornost izgraditvi utrjenih položajev na Dolenjskem in Notranjskem, računajoč, da se bodo na tem odseku lahko s slabšimi četami branili pred frontalnim udarom v smeri proti Ljubljanski kotlini.

Bojne sile obeh strani v Sloveniji so v začetku 1945 bile v glavnem iste kot v drugi polovici 1944. Prišlo je sicer nekaj manjših okrepitev nemškimi SS policijskim polkom, italijanske fašistične enote (predvsem v obalnem pasu severnega Jadrana) pa so bile okrepljene z novimi silami. Konec 1944 in v začetku 1945 so prihajali v Slove-

nijo deli Srbske državne straže in Srbskega prostovoljskega korpusa, v začetku januarja in februarja 1945 pa tudi četniki iz severne Dalmacije in iz zahodne Bosne.

Napad na Občine pri Trebnjem

S tem, da so postavili postojanko v Velikem Gabru, Občinah, Trebnjem, Poni-kvah, pri Sv. Ani, v Mirni peči in na Daljnem vrhu, so Nemci trdno obvladali komunikacije Novo mesto — Grosuplje in tako ustvarili možnost za nadaljnje prodiranje preko Krke proti jugu, v Suho krajino, z namenom, da se združijo s svojimi silami na odseku Ribnice in Kočevja. Zaradi tega je Glavni štab Slovenije odločil, da s silami 7. korpusa napade in obvlada novo postavljena

nemško-domobrankska oporišča. Napad je bil usmerjen proti Občinam, kjer so se nahajali deli 3. udarnega domobrankskega bataljona. Ker zavezniška letala niso izvršila predvidenega bombardiranja, se je po koncu artiljerijske priprave 1. januarja 1945 napad začel ob 16. uri. Po nekoli-ko napadih so enote 5. brigade uspeli obvladati zunanjo linijo obrambe, oporišča pa niso zavzeli. Na položajih vseh brigad so se že prvega dne razvili hudi boji z nemško-domobrankski mi kolonami, ki so na Občinah obkoljeni posadki prihajale na pomoč iz Sentvida, Stične, Trebnjega, Novega mesta in z drugih posadk, kot tudi proti močnejšim sovražnim silam, ki so prodrle v zaledje naših brigad na odseke Reber, Dobrič in Ajdo-

vec. Po tridnevni bojih, v katerih so na sovražni strani sodelovale enote 14. SS policijskega polka, SS lovškega bataljona in vseh šestih udarnih domobrankskih bataljonov, so bile sile 7. korpusa prisiljene, da z napadom na Občine prenehajo. Te sile so bile 4. do 7. januarja na umiku prisiljene k obrambnim bojem na odsekih Dobrič in Dobrava in na desnem bregu Krke ter na položajih Hinje in Polom. Boji so se končali 7. januarja, ko so se nemško-domobrankske sile umaknile v svoje izhodiščne položaje. Nemci so obdržali kontrolo nad komunikacijo Novo mesto — Grosuplje, medtem ko je bila glavna 7. korpusa premaknjena v Suho krajino, tako da je bila 15. divizija na levem, 18. pa na desnem bregu Krke.

Te dni v Kočevju

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

■ Prospekti Kočevske natisnjen. To dni je Kočevski tisk dotiskal prospekt kočevske občine, ki ga je zalozilo domače turistično društvo v 15.000 izvodih. Če je kdo pričakovaval od prospektov reprezentativen prikaz Kočevske v sliki in besedi, bo razočaran, vendar pa je treba priznati, da bo skromni prospekt vendarle dosegel svoj namen. Na dveh prepognjenih straneh je objavljenih 14 fotografij najbolj zanimivih turističnih objektov ter skica kočevske občine. Brez dvoma je prva stran s fotografijo dobrodrušnega prebivalca kočevskih gozdov — rjavega medveda — najbolj zanimiva; razen tega so izbrali še naslednje motive: pogled s Mestnega vrha na Kočevje, Kočevje z Rinžo, hotel, dom telesne kulture, spomenik v mestu, kočvo v Kostelu, razvaline kosteljskega gradu, kanjon Kolpe, partizansko bolnišnico v Rogu, motiv iz Dola ob Kolpi ipd. Naj bo kakorkoli; prospekt, o katerem je bilo toliko govora in ki so ga pričakovali že nekaj let, je tu. Skromen je sicer, vendar za skromne (turistične) razmere na Kočevskem zaenkrat zadostna. Škoda je, da je pomanjkanje boljšega papirja (iz uvoza?) prizadelo tudi prospekt, zaradi česar so nekateri kličej proti pričakovanju slabši.

■ Lokacije za novo šola. — Lokacija za novo šolo v Kočevju je predvidena na zemljišču Vrtnarije nasproti doma telesne kulture. Lokacija opravičuje naslednje: neposredna bližina doma telesne kulture in športnih igrišč v Gaju, ki jih bodo učenci potrebovali, izoliranost od motornega prometa, primerna razdalja šolskega okoliša, ki ga bo zajela šola, dana je možnost, da se šolski center razvija še na drugo stran Rinže in z mostom poveže v organsko celoto.

Kočevski turisti na izletu

Turistično društvo Kočevje bo 16. maja priredilo izlet po Dolenjski z avtobusom. Iz Kočevja bodo odšli ob petih zjutraj in se vrnili ob devetih zvečer, pot pa jih bo vodila preko Žužemberka v Trebnje, Smarješke toplice, Kostanjevico, Pleterje, Novo mesto, Metliko, Črnomelj in nazaj domov. Za člane društva bo stala vožnja 350 din, za nečlane pa 1050 dinarjev.

Šport minulega tedna v Kočevju

Odbojkarji so nadaljevali tekmovanje v drugi republiški ligi. Nastopili so v Senčurju pri Kranju proti tamkajšnjemu Partizanu. Zmagali so s 3:2. Minuli teden je obiskal VVD Partizan v Kočevju glavni sekretar zveze društev Partizan Slovenije, Z. Nijm je bila tudi zvezna prednjakinja. Pregledala sta pripravbe oddelka pionirjev, ki bo nastopil za dan mladosti v Beogradu. V Beogradu bo šlo 13 pionirjev, dva vodnika in delegat društva. Tam bodo ostali teden dni na skupnih pripravah in vajah za nastop.

Med prazniki so bili v Kočevju košarkarji Trešnjevke iz Zagreba, ki so izkoristili prosti čas za treniranje tekme z domačim moštvom. V Kočevju je tri nedelje nismo videli nobene nogometne tekme, ker je iz ligaškega tekmovalja izpadlo nekaj moštev. Domači klub bi ob taki priložnosti lahko organiziral kakšno prijateljsko tekmo ali vsaj dvoboj domačih postav.

A. ARKO

Začelo se je prejšnjo soboto. Skupina mlajših oficirjev Dominikanske republike je izpeljala državni udar ter vrgla z oblasti vojaško junto s premierom Donaldom Reido Cabralom na čelu. Mladi oficirji so zavzeli osrednjo radijsko postajo in po krajšem boju jim je uspelo zavzeti tudi predsedniško palačo v glavnem mestu te republike Santo Domingu. Izjavili so, da bodo poklicali nazaj strmoglavljenega predsednika Boscha in vzpostavili ustavno načela iz leta 1963. Svetovne agencije so še poročale, da se bivši dominikanski predsednik Bosch zavzema za sodelovanje z Združenimi državami Amerike, in to v okviru Organizacije Ameriških držav.

Prejšnji ponedeljek je šef vojaške junte pisмено predložil odstop vojaške junte in vse je kazalo, da smo doživeli spet enega izmed številnih državnih udarov v Latinski Ameriki, kjer je delavski razred še šibak pa so zato mlajši oficirji dostikrat edini nosilci naprednih teženj, ki pa jih uveljavljajo pač na tam ustaljeni način, z državnimi udari, ne da bi pri tem sodelovale množice. In vse doslej so igrale pri teh homatiyah poglavitno vlogo le različne skupine kapitala, največkrat mednarodnega, ki so postavljale vlade v teh zaostalih deželah po načelu močnejšega. Vpraševali smo se le, za čigav račun so tile mladi oficirji uprizorili take državni udar.

Toda zelo kmalu se je izkazalo, da tudi Dominikanska republika ni izjema in da danes delujejo na svetu sile, ki jih še zdaleč ni mogoče zapreti v nacionalne okvire in da se tudi v tej republiki na otočju Veliki Antili v Karib

skem morju (vzhodni in srednji del otoka Haiti), ki je komaj štirikrat večja kot Slovenija, ne more nič zgoditi, ne da bi to močno vplivalo na mednarodno dogajanje.

Ko je vladalo že splošno prepričanje, da je ta državni udar uspel in da so se uporniki že močno utrdili na oblasti, saj se je upiral le en letalski general, ki ga je bivša junta oklicala za vrhovnega poveljnika oboroženih sil, so se pred glavnim mestom Santom Domingom nenadno pojavile ameriške bojne ladje: ena letalonosilka, pa križarke, rušilec, transportne ladje. Po ukazu

Intervencija ZDA v Santo Domingu

ameriškega predsednika Johnsona so se začele izkrcavati enote ameriške mornariške pehote, sprva en sam bataljon 400 mož, potlej pa še in še tako, da jih je zdaj že okrog 14.000. Ameriške čete so prišle zato, kot je dejal Johnson, da bi »zaščitile ameriške državljane«. Po vedal pa je tudi, da ZDA »ne morejo dovoliti, da bi se še kje utrdili komunisti na oblasti« in da bodo ameriške čete »varovale svobodo dominikanskega ljudstva«.

Tako smo pričla nove intervencije Združenih držav v svobodno deželo, čla-

nico organizacije združenih narodov. Po svetu se je že dvignil val protesta. Celotna Organizacija ameriških držav, ki so jo Američani sklicali na izredno zasedanje, je veliko članic odkrito obsodilo najnovejšo ameriško intervencijo kot vmešavanje v notranje zadeve suverene dežele. Splošnim protestom se je pridružila tudi naša vlada, ki je objavila sporočilo, v katerem je med drugim zapisano, da je »izkrcanje vojnih sil ZDA na ozemlju Dominikanske republike izzvalo globoko zaskrbljenost vlade in narodov SFR Jugoslavije... Za to oboroženo intervencijo so najbolj odločilni činitelji v ZDA najprej omenjali kot razlog potrebo, da zavarujejo ameriške državljane, potem pa tudi druge razloge. Očitno pa je, da so vse te obrazložive nesprijemljive ter da je cilj in smisel te akcije uporaba oboroženih sil za vmešavanje vlade ZDA v notranje zadeve neodvisne države. To zaskrbljuje toliko bolj, ker ta korak, po podobnih v drugih delih sveta, kaže, da gre za sistematično uveljavljanje politike sile.«

Američani pa so že leta 1916 okupirali Dominikansko republiko in so takrat ostali tam osem let. Potlej so postavili na oblast zloglasnega Trujilla, ki je gospodoval v deželi vse do leta 1961, ko so ga vrgli. Od takrat se je nato izmenjalo osem režimov, Juan Bosch pa je edini predsednik, ki je bil v tej republiki izvoljen, in še tega so kmalu vrgli.

Upor v Dominikanski republiki je z intervencijo ZDA stopil v drugo fazo. Mladi oficirji so odprli vojaška skladišča in oborožili množice. Zdjaj se res bjeje bitka za svobodo.

Ribniški drobiž

■ Jamarsko društvo v Ribnici deluje že vrsto let in se lahko pohvali z zelo lepimi uspehi, doseženimi v tem času. Med najlepšimi vsesektor sodi ureditev Francetove jame v Mali gorji nedaleč od Ribnice, ki je že postala priljubljena izletniška točka Ribničanov. Pred nekaj leti so jamarji zgradili pri jami lepo kočvo, jeseni so speljali do kočve cesto, za prvomajske praznike pa je ena prvih jamarskih koč v Sloveniji dobila še elektriko. Otvoritev elektrike je bila povezana z uspešnim praznovanjem. Naj dodamo še to, da so jamarji za napeljava elektrike opravili veliko prostovoljnega dela.

zerve je 2,4 milijona dinarjev in 30 milijonov dinarjev kratkoročni krediti za začasno financiranje. V tem času je bilo proračunskih izdatkov za skoraj 79 milijonov dinarjev ali 17 odstotkov proračuna.

Razstava partizanskega tiska

V avli Studijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu so pred 1. majem odprli razstavo partizanskega tiska. Izbor obsega pomembnejše liste, brošure in publikacije, ki so jih poveljstva slovenskih partizanskih oddelkov izdajala med leti 1941 in 1945. Obiskovalci lahko vidijo najrazličnejša propagandna sredstva, ki so v pisani besedi spodbujala k uporabi proti nasilju. Med drugim so na razstavi posebno zanimive brošurice, ki so jih napisali v dneh pred osvoboditvijo in med vojno tovariški Tito, Boris Kidrič, Edvard Kardelj, Josip Vidmar, Boris Zihari, dr. Marijan Breclj in drugi voditelji NOB.

■ Kakor vsi drugi spodobni kraji tudi Ribnica ni brez prekopanih ulic. Vsa glavna ulica je nekajkrat prekopana in za sifo zakrpana, tako da motoriziran promet brez težav nadvse elegantno skače preko jarkov. Komunalni možje sicer doka redno zasipujejo jame s peskom, nikogar pa ni, ki bi namestil odstranjene kocke. Pri jarku pred trafikjo so bile kocke s cestišča precej časa na pločniku in namesto da bi jih dali kamor spadajo, so izgizle neznanu kam. Nič boljše ni silka na prekopanih pločnikih: »mrkati elektrifikarji, potem telegrafisti in kdo ve kdo se vse prekopujejo česte in pločnike.«

■ Proračun ribniške občine za letošnje leto znaša 455 milijonov dinarjev. V prvem tromesečju so bili dohodki proračuna realizirani 14-odstotno — 62,5 milijona dinarjev, posojilo iz 6-odstotne re-

Humanost črnomaljskih krvodajalcev

25., 26. in 27. maja bo na področju črnomaljske občine potekala krvodajalska akcija, v kateri bi morali aktivisti RK zbrati po planu o odvzemu krvi okoli 1000 prijav. Posebna strokovna ekipa iz Ljubljane bo odvzemala kri en dan v Semiču, en dan v Črnomlju in en dan na Vin-

ci, delala pa bo neprekinjeno od 6. do 16. ure.

Občinski odbor RK v Črnomlju se je na akcijo že začel pripravljati. S predstavniki vseh krajevnih organizacij RK so se pred kratkim pogovorili o vseh pripravah, predvsem pa o takojšnjem zbiranju prijav krvodajalcev

po vaseh, vseh večjih središč in tudi po delovnih kolektivih.

Podjetja so v preteklih letih pokazala lepo razumevanje do te humane akcije, zato računamo, da tudi letos ne bo drugače. O krvodajalski akciji so pred kratkim razpravljali tudi na sindikatnem posvetu ter se dogovorili, da bodo vodstva sindikalnih podružnic krvodajalsko akcijo podprla. Do 10. maja morajo zbrati vse prijave za prostovoljno odvzem krvi, krvodajalci pa se lahko prijavijo svoji krajevni organizaciji RK, sindikalni podružnici ali pa na občinskem odboru RK v Črnomlju. Z zbiranjem prijav morajo pohiteti zaradi tega, da bi lahko pravočasno sestavili tak raspored za oddajo krvi, po katerem bodo krvodajalci lahko kmalu prišli na vrsto in da pri tem ne bodo zamujali preveč časa.

Če bodo delovne organizacije svojim članom omogočile oddajo krvi med delovnim časom, ker ves dan strokovna

ekipa ne more delati, in če jim bodo plačali še zamudno časa, se ni bati slabega odziva. Prav bi bilo, da bi ta predlog vsi kolektivi upoštevali.

Zdravstvena komisija pri občinskem odboru RK bo še pred akcijo v vseh večjih krajevni organizirala zdravstvena predavanja, združena s počasti 7. aprila, svetovnega dneva zdravstva.

■ Tito se je vrnil. Predsednik Tito se je pretekli petek vrnil v Beograd. Skoraj štirinajst dni je bil na obisku v Alžiriji in nazadnje v Združenih arabskih republikah, kamor je šel na željo predsednika Naserja. Oba predsednika sta izmenjala mnenja o najbolj perečih mednarodnih problemih. Iz skupnega sporočila o obisku v Kairu je razvidno, da predsednika soglasna glede vseh poglavitnih problemov. Tito je povabil predsednika Naserja, naj letos poleti z ženo obišče Jugoslavijo, kar je Naser z veseljem sprejel.

■ Proslave prvga maja po svetu. Po vsem svetu so delavci praznovali svoj praznik mednarodne solidarnosti. V Moskvi tokrat ni bilo vojaške parade, ker bo v nedeljo, na obletnico zmage nad fašizmom. Zato pa je bila velika povorka delavcev. V Pekingu je sodelovalo na proslavi tri milijone ljudi. V Alžiru je govoril na mitingu predsednik Ben Bela, v Kairu je bila ta proslava najlepša in največja v zgodovini Egipta. V Španiji, na Potrugalskem, v Južnem Vietnamu in v Južni Koreji, v Singapuru in Atenah pa so se delavci spopadli s policijo. Več ljudi je bilo ranjenih.

■ Kambodža prekinila diplomatske odnose z ZDA. Šef kambodške države prinorodom Sihanuk je sporočil, da je Kambodža prekinila diplomatske odnose z ZDA. To je storila zato, ker je neki ameriški časopis žaljivo pisal o kambodški kraljici in ker so južnovietnamska letala bombardirala neko kambodško vas.

■ Pogovori z bonško vlado. Veleposlanik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Lalovci je pripovedoval uredniku Tanjuga, kaj je opravil v Bonnu, ko se je pogovarjal z zastopniki vlade ZR Nemčije. Junija namreč potiče sedanji sporazum o trgovini. V Bonnu še vedno nečesto nisoar slišati o tem, da bi plačali odškodnino žrtvam nacističnega preganjanja.

■ V Bolgariji za standard. Predsednik Bolgarske vlade Todor Živkov je pretekli teden dejal, da bodo v Bolgariji dali prihodnje leto še več za standard, zdaj pa je na prvem mestu še vedno industrializacija dežele.

■ Delgado ubit. Opozicijskega predsedniškega kandidata na Portugalskem, znanega po uporabi na ladji »Santa Maria«, generala Delgado so našli ubitega ob meji. Domnevajo, da ga je ubila portugalska služba notranje varnosti.

Nova cesta na Sadežu

Od leta 1960 dalje je na Sadežu v Črnomlju začelo rasti novo naselje zasebnih hiš, h katerim pa je doslej vodila le zasebna poljska pot, v slabem vrmenju neprevozna za vsa vozila. Za peš hojo so medtem s Kolodvorske ceste uredili dve stopnišči, vendar prebivalci novega naselja s tem niso bili zadovoljni in so se zavoljo tega pritoževali na vseh sestankih, pa tudi na sejah občinske skupščine.

Pred dnevi pa so na Sadežu začeli graditi novo cestniško glavne ceste, ki bo 4 metre široka, razen te pa bo kasneje urejena še stranska pot. Dela je prevzelo Občno komunalno podjetje in bo po pogodbi z občino zgradilo okoli 250 metrov ceste na odseku, ki je bil doslej najslabši. Dela bodo predvidoma končana do konca maja.

Celoten načrt za ureditev cest na Sadežu je že gotov, vendar bi morali imeti za vsa dela na razpolago okoli 30 milijonov dinarjev. Toliko letos ne bodo mogli spraviti skupaj, zato računajo zaenkrat vgraditi v ceste okoli 7 milijonov dinarjev. Tudi kanalizacije Sadeže ne bo še takoj dobil, četudi so načrti že gotovi. Pravijo, da bodo vse to uredili v naslednjih letih.

Pozdravi za 9. maj

Za dan zmage pošiljajo priručne pozdrave in čestitke dolenjski fantje, ki so pri vojaki v Baru: Anton Debeljak, Alojz Novak, Jože Jazbec in Lado Šiško.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● V imenu delovnih ljudi Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja pozdravljamo samoupravljalce iz vse Slovenije, ki se bodo v soboto zbrali v Ljubljani ob dvajseti obletnici osvoboditve in zmage socialistične revolucije. Želimo, da bi bil njihov delovni dogovor kar najbolj ploden. Ne smemo spregledati uspehov, ki jih je v dvajsetih letih dosegla Slovenija, združena v skupnosti enakopravnih narodov Jugoslavije, tako na področju materialne krepitve kot tudi pri razvijanju svobodne osebnosti. Pogumno je treba pogledati v oči tudi težavam, s katerimi se srečujemo in ki jim bomo kos le z jasno zavestjo, da je treba še bolj sprostiti ustvarjalne sile samoupravljanja. Z vsemi močmi se je treba zavzeli za uresničevanje socialističnega samoupravnega razvoja. Nadaljevati je treba delo, začeto s prebujeno zavestjo ljudstva, ki mu je Komunistična partija Slovenije utrla pot v Osvobodilno fronto in nato prek krvavega boja za nacionalno in socialno osvoboditev ter povojne graditve vse do današnje stopnje razvoja.

Prav posebej pozdravljamo predstavnike iz Dolenjske, Bele krajine, Kočevske, Suhe krajine in Spodnjega Posavja, ki bodo na zborovanju v Ljubljani pričevalci velikega napredka nekdanjih zaostalih slovenskih pokrajin. Želimo jim, da bi uspešno predstavljali samoupravljalce iz Brežice, Črnomlja, Kočevja, Krškega, Metlike, Novega mesta, Ribnice, Sevnice in Trebnjega ter dali svoj prispevek k plodnemu delu zborovanja samoupravljalcev.

● V Ajdovščini je bilo v prvomajskih dneh množično zborovanje ob 20. obletnici osvoboditve Slovenskega primorja in ustanovitve prve slovenske vlade. Na zborovanju je govoril nekdanji

podpredsednik prve slovenske vlade in sedanjí podpredsednik Skupščine SR Slovenije dr. Marijan Breclj. Med drugim je dejal, da hkrati z obletnico osvoboditve Slovenije praznujemo tudi dan, ko se je 220.000 primorskih Slovencev, ki so četrt stoletja živeli pod fašističnim strahovladom, dokončno pridružil svoji matični domovini Sloveniji in se povežalo v bratsko skupnost jugoslovanskih narodov.

POZDRAV SAMOUPRAVLJAVCEM

● Predsednik republike Josip Broz Tito s spremstvom se je v petek s posebnim letalom vrnil s prijateljskega obiska v Alžiru in ZAR. Ob prihodu na beograjsko letališče, kjer ga je pričakalo več tisoč Beograjčanov, je med drugim dejal, da je imel njegov obisk v Alžiru predvsem delovni značaj in da je toplina, na katero so naleleti pri gostiteljih, presegla vsa pričakovanja. Predsednik je pozitivno ocenil tudi obisk v ZAR, ki je prav tako pomembno prispeval k nadaljnemu uspešnemu boju za ohranitev miru.

● Ob 20. obletnici osvoboditve Slovenije bodo v Ljubljani podelili nagrade za književnost, likovno, uporabno, dramsko in glasbeno umetnost ter za urbanizem, filmsko in gledališko interpretacijo oziroma režijo. Zborovanje samoupravljalcev bo,

kot smo že poročali, v soboto, 8. maja 1965 ob 10. uri v Ljubljani v športni dvorani v Tivoliju. Referat bo podal pred. zvezne skupščine Edvard Kardelj. Zborovalci bodo na delovne ljudi Slovenije naslovili poslanico, v kateri bodo ob pregledu dosedanjega dela in rezultatov ugotavljali tudi probleme in težave ter pozvali vse delovne ljudi Slovenije, da se z vsemi močmi zavzemajo za dosledno uveljavljanje socialističnega samoupravnega razvoja. — Ob 18. uri istega dne bo v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča v Ljubljani slavnostna konferenca odbornikov občinskih skupščin mesta Ljubljane. Prejšnji dan, v petek, bo ob 17. uri na Zalah v Ljubljani žalna slovesnost ob otvoritvi spominskega parka borcev in talcev.

● Te dni so se novi poslanci vključili v življenje in delo skupščine. Namesto Dragice Rome-tove, ki ji je potekel mandat, je bil izvoljen za podpredsednika skupščine Janko Rudolf. Za predsednika izvršnega sveta so izvolili Janka Smoleta, za podpredsednika pa Bena Zupančiča. Novi člani izvršnega sveta so: Drago Flis, Edo Brajnik, Mirko Jamar, Viktor Repič in Mirko Zlender poleg Viktorja Kotnika, Majde Gaspari, Rudija Čačinoviča in Slavka Furlana, ki so bili že doslej člani tega foruma.

● S 1. majem so začele veljati nove poštarne tarife. Največje spremembe so pri tiskovinah, paketih, telegramih in telefonskih pogovorih, medtem ko so cene pisem in dopisnic ostale nespremenjene. Ta ukrep utemeljujejo s tem, češ da so zadnja leta naraščali stroški, zaradi česar so nazadovali osebni dohodki zaposlenih v PTT podjetjih.

GOSPODARSKI BAROMETER: SPREMENLJIVO OBLAČNO

26. aprila se je sestel na drugo sejo zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Novo mesto skupaj s plenarom občinskega sindikalnega sveta Novo mesto. Ob ravnavali so gibanje gospodarstva v letošnjem prvem tromesečju in v aprilu v občini Novo mesto. Ker je bil predsednik zbora Jurij Levičnik zadržan, je sejo vodil predsednik skupščine Sergij Thorževskij.

Letni družbeni proizvod v gospodarskih panogah družbenega sektorja smo dosegli z 21,6 odstotka. Pečat temu obdobju dajejo: nezadostna preskrba z reprodukcijskim materialom, zaostajanje izvoza zaradi novih deviznih predpisov, neskladnost cen, še posebej v aprilu pa zadnji gospodarski ukrepi — zmrznjenost cen in omejevanje kreditnih ugodnosti.

Predstavniki različnih podjetij so posredovali zbranim odbornikom izčrpne podatke o položaju v podjetjih. Pri GORJANCIH primanjkuje rezervnih delov in rezervnih gum — niti za en kamion nima nadomestnih plaščev; NOVOTEHNA ima težave zaradi razlike med nabavno in prodajno ceno, kar gre v njeno škodo; ISKRA Žužemberk je skoraj brez obratnih sredstev, NOVOTEKS, ki je skoraj popolnoma odvisen od

uvoza, mora prodajati svoje izdelke na zunanjem trgu po smešno nizkih cenah, da sploh lahko pride do deviz; OPREMALESU primanjkuje lakov, lepil, suhega lesa in kvalitetnih ivernih plošč.

Na splošno vse delovne organizacije, še posebej iz industrijske skupine, s precejšnjim strahom pričakujejo prihodnje mesece. Novi gospodarski ukrepi, predvsem zmrznjenost cen, ki bo brez dvomno ugodno vplivalo na ustajitev tržišča, prinašajo namreč take prehodne težave, ki jih samo solidna podjetja lahko prenesejo. Največ težav bodo prinesle omejitve v kreditiranju za obratna sredstva v trgovini. Podjetja že zmanjšujejo zaloge in naročajo samo najnujnejše predmete, pa še te samo, če zaradi "zmrznjenosti" ne bodo imele z njimi izgube. V prvih treh mesecih je trgovina dosegla 26,2 odstotka predvidene prodaje v letu 1965, v drugem tromesečju pa bo ta dosežek zanesljivo občutno manjši.

Pričakujejo, da bodo imeli novi ukrepi občutne posledice tudi na področju investicij. Občani bomo najbolj prizadeti tam, kjer bo zavrtla gradnja objektov za storitvene dejavnosti: pri novi pekarni, mlekarni in klavnici, pri gradnji potrošniških sre-

dišč v Bršlinu in Koloniji ter pri gradnji drugih trgovskih objektov v mestu. Pri

investicijah na splošno pa bodo imeli prednost objekti v izgradnji, objekti družbenega standarda in seveda taki, ki bodo vložena sredstva lahko čimprej in čimuspješneje vračali.

Na seji so bili mnenja, da smo z gospodarskim razvojem v prvem tromesečju lahko v glavnem kar zadovoljni, kakšne posledice pa bodo imeli novi gospodarski ukrepi, bo mogoče reči šele po temeljiti analizi v prihodnjih mesecih.

Iz ovinka v jablano

S ceste pri Grmu (Metlika-Crnomelj) je 30. aprila zvečer zaneslo osebni avto, ki ga je vozil Drago Petkovič iz Crnomlja. Voznik je v ovinku prehitro vozil, ustavil pa je šele ob jablani. Škoda cenijo na 300.000 dinarjev.

Zidanica v ognju

2. maja ob 19.30 je zgorelo ostreže in okoli 2.000 kg sena na zidanici Janeza Bajuka iz Radovice. Škoda cenijo na 500.000 dinarjev. Vzroke za požar še raziskujejo.

Brez rednega dotoka proračunskih sredstev ne bo šlo

V prvotnih informativnih stališčih o občinskih proračunih je bilo rečeno, da bo republika odstopila vse svoje proračunske dohodke občinam, ki so udeležene na dopolnilnih proračunskih sredstvih. Pred nedavnimi izdani zakoni predpisi pa so občinam prepustili vse republiške proračunske dohodke, razen 2 odst. dela prometnega davka. Ta del prometnega davka so pri sestavljanju proračuna upoštevali in ga razdelili, pa predstavlja v občini Crnomelj okoli 28 milijonov sredstev. Seveda se je zdaj pojavil v proračunu prav tolika primanjkljaj. Nadejali so se ga lahko samo tako, da so koristnikom pritrkali od že odobrenih zneskov.

V Crnomeljski občini, verjetno pa tudi v ostalih občinah, ki so

udeležene na dopolnilnih proračunskih sredstvih, je tak način sestavljanja povzročil nemalo odvečnih težav. Sprašujejo se, zakaj le poslužno tako in kako to, da ni bilo že v začetku sestavljanja proračunov mogoče povedati s katerimi sredstvi naj občine računajo.

Predračunske težave povečuje poleg ostalega tudi dejstvo, da v Crnomlju 5 odst. omejitve ni bilo mogoče uporabiti za šolstvo in so morali zategadelj za vse ostale proračunske izdatke uvesti 10. odstotkov omejitev. Zaradi precejšnjega pomanjkanja sredstev bo treba letos proračunske dohodke sproti 100 odst. uresničevati, ker bodo sicer nastajale velike težave v vseh družbenih službah in v vseh obveznostih občine do občanov.

Seja sveta za urbanizem in komunalne zadeve

Na seji sveta za urbanizem, komunalne in stanovanjske zadeve so 20. aprila razpravljali v Brežicah o programu razvoja vplivnih območij brežiške komunice za naslednjih 30 let. Izoblikovani sta vplivni območji: Brežice in Bizeljsko.

Pod prvo spadajo tudi kraji Globoko, Dobova in Velika Dolina, medtem ko drugo obsega bizeljsko področje. V naslednjih dveh letih lahko pričakujemo elektrifikacijo železniške proge do Dobove, s tem pa bodo seveda odstranjeni vsi direktni prehodi preko proge. Narejena bosta dva podvoza in trije nadvozi, kar pa verjetno ne bo zadostovalo. Na brežiški postaji je predvidena izgradnja dveh prikritih potniških peronov in premešitev tovornega skladišča. Govorili so tudi o ureditvi brežiškega vodovoda, za kar obstaja več inšicij. Člani sveta so bili mnenja, da je najboljša ona, ki predvideva zajetje v Pišecah, s čimer bi rešili problem v Pišecah, v Globokem, Brežicah, Dobovi in celo na Bizeljskem. Izvedba je sicer najdražja, vendar bi izkoristek vodnega padca bil ekonomsko najbolj utemeljen.

Kljub gradnji novega železnega poslopja na Veliki Dolini bo zaradi oddaljenosti ostalo še vedno vprašanje obiska učencev iz neposredne okolice ob slovensko-hrvatski meji. Le-ti gredo seveda ravno v šolo na Hrvaško, ker jim je pač bližja. Bojazen, da bi se ti otroci odtujili — osnovna šola formira nacionalnost človeka — tudi ni odveč. Zaradi obilice priloženega materiala in nestrokovnosti članov sveta je bila razprava ponekod bolj načelna, vendar je bilo kljub temu čutilo veliko zanimanje za rešitev razvoja v naslednjih letih.

OBVESTILO Medobčinske zavarovalnice v Novem mestu

Z ozirom na sprejeti zakon o obveznem zavarovanju odgovornosti vseh registriranih motornih vozil (glej Uradni list SFRJ št. 15/65 z dne 5. 4. 1965) o b v e š č a m o vse privatne lastnike motornih vozil — zamudnike, da to uredijo po navedenem razporedu:

za območje občinske skupščine NOVO MESTO

ter za vasi: Ambrus, Kal, Veliki Korinj, Mali Korinj, Kamni vrh, Brezov dol, Primča vas, Višnje in Bakerc bodo URADNI DNEVI 7., 8., 11., 12., 13., 14. in 15. maja od 7. do 18. ure v prostorih Medobčinske zavarovalnice NOVO MESTO, Glavni trg 24.

za območje občinske skupščine KOČEVJE

razen vasi: Trava, Draga, Podpreska, Lazec, Novi kot in Stari kot: 7., 8., 11., 12., 13., 14. in 15. maja od 7. do 12. ure ter od 16. do 18. ure v KOČEVJU (Stara pošta), Ljubljanska cesta — v prostorih zavarovalnice.

za območje občinske skupščine ČRNOMELJ:

11., 12. in 13. maja od 7. do 18. ure v prostorih občinske skupščine v ČRNOMELJU.

za območje občinske skupščine METLIKA:

14. in 15. maja od 7. do 18. ure v prostorih Kmetijske zadruge v METLIKI.

za območje občinske skupščine TREBNJE:

12., 13. in 14. maja od 7. do 18. ure v prostorih gostišča »Grmada« v TREBNJEM.

Lastnik motornega vozila mora prinesiti s seboj prometno dovoljenje in če ima vozilo že zavarovano, tudi zavarovalno polico.

Opozarjamo vse lastnike motornih vozil, da sklenejo zavarovalne pogodbe po tem zakonu, ker predvideva sicer 38. člen tega zakona kazno do 50.000 dinarjev.

OBVESTILO VELJA ZA VSA REGISTRIRANA MOTORNA VOZILA, ne glede na to, ali so že zavarovana za avtopodgovornost (jamstvo) ali ne.

MEDOBČINSKA ZAVAROVALNICA
V NOVEM MESTU

Obvestilo!

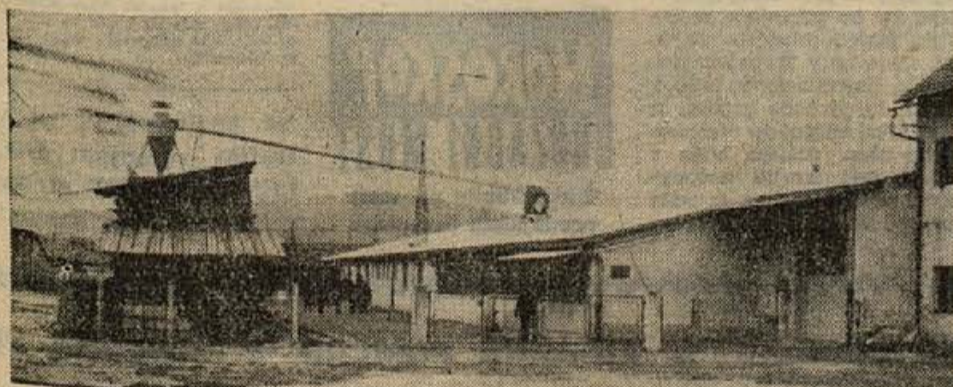
Cenjeno kupujoče občinstvo obveščamo, da smo z 8. majem t. l. preselili naši PRODAJALNI

TEKSTIL in OBUTEV — KONFEKCIJA — USNJENA GALANTERIJA iz lokalov na Glavnem trgu št. 28 v lokal na Cesti komandanta Staneta št. 11 (Barboričeva hiša).

Preselitev je začasa zaradi adaptacij obeh lokalov na Glavnem trgu št. 28.

Priporočamo se za nakupe v navedenem začasnem lokalu.

Trgovsko podjetje **DOLENJKA**
na debelo in drobno **Novo mesto**

NAJVEČJA NOVA MIZARSKA DELAVNICA, skoraj že kar mala tovarna, je bila odprta tik pred 1. majem v sklopu obratov pri SGP PIONIR v Novem mestu. Naj povemo danes zaradi pomanjkanja prostora o novem obratu samo tole: čiste površine novih obratnih prostorov je v novi delavnici, katere vidite na sliki samo polovico, kar 1170 m²! Tako velike delavnice na našem področju zares še nimamo, proizvodnja pa bo kmalu že polindustrijska, kar bo pomenilo izdelke, predvsem pa povečalo zmogljivosti SGP PIONIR v Novem mestu. — Več o novem obratu: prihodnji četrtek!

Iz preteklih stoletij Novega mesta 5

Po odhodu Francozov, ki so v deželi uvedli vzoren red, so Novomeščane in Dolenjce ponovno strašile razne razbojniške tolpe. Šele revolucijsko leto 1848 je zopet vzvalovilo novomeško javno življenje, v katerem so se pokazali prvi znaki zavestno narodnega življenja: 6. januarja 1848 je bil uprizerjen Linhartov »Matiček se ženik«, po marčni revoluciji pa se je osnovala narodna straža (večinoma dijaki in mlajši uradniki) in vršile so se razne prireditve tej v korist. Julija je začel izhajati v narodnem in svobodoljubnem duhu urejevanje »Slovenski Blat« (urednik Franc Po-

lak), v decembru pa je bilo proti nemški »Kazini« ustanovljeno »Slovensko društvo« pod predsedstvom dr. Josipa Rozine.

Vse to mlado klitje pa je seveda kmalu pomorila slana Bachovega absolutizma. Leta 1850 je Novo mesto dobilo žandarmerijo, istega leta tudi okrožno sodišče pod predsedstvom moža Primičeve Julije J. pl. Scheuchenstuelera. Občina je bila po novem zakonu novo organizirana in njen prvi župan je postal B. Hochmeister.

Narodna zavest se je ponovno vzdramila v šestdesetih letih, ko je po padcu Bacha nastalo upanje na Slo-

vanom prijaznejši režim v Avstriji. Za narodno prebujo Novega mesta je bila najvažnejša proslava 500-letnice Novega mesta 1865, ko je vsaj za nekaj časa Novomeščane k napredni misli spreobrnil prihod »Južnega Sokola« in je bila obenem takrat ustanovljena tudi »Narodna čitalnica«. Proti nemškutarjem se je vedno bolj krepila narodna stranka in že 1875 je bil dozidan »Narodni dom«, prvi na slovenskih tleh.

Novomeška občina je prišla v slovenske roke prvič leta 1871, za trajno pa leta 1882, medtem ko se je društveno življenje pričelo zelo živahno razvijati: iz čital-

nice se je 1884 razvilo Dolenjsko pevsko društvo, 1887 je bil ustanovljen Dolenjski Sokol in istega leta podružnica CMD, Prostovoljno gasilsko društvo pa je bilo ustanovljeno 1876.

Za gospodarski razvoj Dolenjske važna »Mestna hranilnica« je bila od novomeškega občinskega odbora ustanovljena 1892; istega leta so zasadiли prvo lopato za dolensko železnico, ki je dve leti kasneje zvezala Novo mesto z ostalim svetom. V tem času se je začelo izpreminjati tudi zunanje lice Novega mesta z novimi zgradbami, številno meščanov je počasi rastle in v času septembrskih dogodkov 1908, ko je tudi Novo mesto protestiralo proti ogabnim nemščarskim napadom na Slovence v Ptuj in proti umoru

Lundra in Adamiča po nemški soldateski v Ljubljani, je tudi dolenski metropola zmetala še zadnje ostanke nemških napisov v Krko in mesto je tudi na zunanjo došlo slovensko lice.

Kakor v Novem mestu so razna narodna društva tudi po ostalih dolenskih mestih pripomogla k okrepljeni narodni zavesti, gospodarski razvoj pa je bil mnogo bolj počasen. Belokranjska železnica je ustvarila v Crnomlju in Metliki nove možnosti napredka, le Kostanjevica in Višnja gora sta ostali siromni naselji, o katerih mestnem značaju pričajo le stari pergamenti.

Po končani prvi svetovni vojni in narodni združitvi v predaprilski Jugoslaviji je Novo mesto polagoma izpre-

minjalo svoj izrazito malomeščansko-liberalno-buržuazni, uradniško-trgovski obraz.

Kljub odporu nekaterih, ki so preprečili naselbe večje, predvsem tekstilne industrije v Novem mestu, so nekateri domačini začeli s skromnimi začetki prvih industrijskih podjetij. Čeprav delavstvo ni bilo številno, si je vendar že pred vojno ustanovilo društvo »Svoboda«, začelo pa tudi s štrajki za izboljšanje delovnih pogojev, kar je vse mesto in okolico močno razgibalo.

Šele nova, socialistična Jugoslavija odpira tudi v tem oziru široke možnosti industrijskega razvoja in šele industrializirano Novo mesto bo kos vsem velikim nalogam, ki jih terjata sedanjosti in bodoči čas. J. J.

SPOMIN NA ZARAŠČENE KURIRSKÉ POTI

Bilo je pred 20 leti, v začetku februarja 1945, ko me je vodstvo centralne tehnike KPS premeštilo iz Črmošnjic v partizansko tehniko Triglav, ki je delovala pod Kočevskim Snežnikom. Ker je do te tehnike, ki je delovala nad kolpško dolino, vodila dolga pot, so me oddali kar kot nekakšnega zvojnega našim kurirjem, ki so odhajali tja... Njihova naloga je bila, oddatke me celoga in nepoškodovane na točki TV-11 A.

Pot s kurirji, ki sem jo prehodil, je bila moje prvo temeljiteje srečanje z odgovornim in poštvovalnim delom partizanskih kurirjev. Peš smo se napotili iz Črmošnjic 5. februarja ob 4. popoldne. Vodila sta me dva kurirja in ko smo se spoznali, nam je naporna pot v pomenku kaj hitro minevala. Kot bi miglil smo prišli iz Črmošnjic do porušene železniške postaje v Semčju. Pod streho je bilo kar prijetno, saj je zunaj bril strupeni veter in padal sneg. Tam sta že čakala naslednja dva kurirja, ki sta prevzela od prvih dveh vsa pošto, podprala dnevnik in »sprejela« tudi mene kot »priloga«.

Segli smo si v roke in se napotili vsak v svojo smer v burjo in sneg. Nekaj časa smo hodili ob porušeni progi, pri viaduktu pri Otovcu pa smo jo mahnjeli kar počez v hrib, da ne bi doživeli kakšnega presenečenja, kot sta povedala kurirja. Noč se je že spuščala nad semiško pokrajino, v dalji pod nami pa so mežikale luči iz Črmošnjic. Rdeča signalna lučka na nebu je povedala, da je v zraku zavezniško letalo, in po kroglj, ki jih je opisoval, smo lahko ugotovili, da se je kmalu nato spustilo na letališče pri Črmojni. Mi smo se medtem že skrili v trju vinogradov in kar precej utrujeni prispeli do nove TV postaje, ki je bila v neki zidanci nad Maverlenom.

Ko smo prispeli tja, sem bil tako utrujen, da sem takoj legel na klop in zaspal. Toplina sobe, žarčica peč in bližina ljudi po samotni poti, so me tako prevzeli, da sem zaspal kot ubit. Kurirji so imeli medtem polne roke dela: razporedili so si pošto, jo prevzeli drug od drugega in po kratkem postanku so me že zbudili, pa hajdi naprej. Spet smo utonili v hladni februarjski noči, jaz pa sem se spoznal že s tretjo dvojico kurirjev, ki me je prevzela na Maverlenu. Bil sem tako utrujen, da se mi je kar med hojo dremalo, toda moja spremljevalca sta ves čas čebjala in govorila, pa sem nekako laže ubiral korak z njima. Se sedaj mi je prijetno pri sruč ob spominu na tiste poti, spokojne hoste, mir in tišino v noči ter kamenje na cesti. Vsak kamenček sem čutil skozi podplate, moja spremljevalca pa sta

večkrat prisluhnila v temo in spet smo pospešili korak. Po daljši hoji smo se znašli na novi kurirski postaji, ki je bila v porušeni šoli v Nemški Loki. Kot ubit sem padel na gola tla in zaspal. Kurirji so me pustili počivati kakšne pol ure, medtem so opravili svoje delo in že so me spet vzdramili. Delal se je dan, ko smo se vzpenjali v hribe neke nad spodnjim tokom Kolpe. Pri neki porušeni cerkvi smo si za hip oddahnili na poti proti Moravi, kjer sem stopil na klepet k znanemu, nato pa smo nadaljevali pot proti Kočevski Reki, kjer so me že čakali moji novi tovariši, ki so me odpeljali do baze tehnike Triglav.

To svojo pot s partizanskimi kurirji nisem opisal zavojuj sebe, pač pa zato, da bi obudil spomin na pogumne fante, na borce - kurirje, ki so dan in noč opravljali odgovorno kurirsko nalogo, se prebijali skozi dež, skozi sneg, skozi zamete in skozi sovražnikove zasede. Nikdar niso imeli časa za počitek, za spanec. Ko sem z njimi hodil samo poldrugi dan, sem bil tako utrujen, da sem mislil, da me bo konec... Čeprav je bila kurirska pot nemalokrat zvijugana, ker je bilo treba obiti mnoge zasede, je pošta vedno prišla na cilj in k naslovniku. Tudi če jo bil prejemnik premešten v drugo bojno enoto, so ga vedno našli.

Opisal bom zanimiv primer, ki kaže točnost dostave partizanske pošte. Tovariš Palček, ki je bil pred menoj v tehniki Triglav korektor, je bil, ko sem prišel jaz, premešten v tiskarno Glavnega štaba NOV in POS v Zadar. Zanimalo ga je, kako živimo v »starem kraju« in tudi povedati je želel kako teče življenje v sovarni Dalmaciji. Napisal mi je pismo in kot naslov označil točko TV-11 A — to je bila kurirska postaja naše tehnike. Medtem, ko je pismo romalo k nam, smo se umaknili v Staro lipo v Beli krajini, ker je grozila nevarnost četniških in ustaških napadov.

Lahko si mislite, kako sem se začudil, ko me je v Staro lipo poklical kurir in mi izročil pismo tovariša Palčka, ki je bilo naslovljeno na TV-11 A. Pismo je iz Zadra, do mene potovalo točno dva dni in pol in me, čeprav sem »naslovo« medtem spreminjal, našlo. Takrat sem dejal sam pri sebi: »Kapo z glave pred takšnimi kurirji in takšno partizansko pošto!«

Ko slavijo letos partizanski kurirji svoj praznik in Občičev v Topniški dolini, v neposredni bližini nekdanje centralne partizanske pošte, jim želim prijetno praznovanje in se jim hkrati zahvaljujem za veliko delo, ki so ga opravili v narodnoosvobodilnem boju.

MARJAN TRATAR-UČO

Božidar Jakac: PARTIZAN NA STRAZI — Obiščite razstavo partizanske grafike našega rojaka B. Jakca v Dolenjski galeriji, ki je podaljšana do 10. maja 1965!

Mozaik dejavnosti v počastitev dneva mladosti

Družbena politična organizacija v Novem mestu so imenovali odbor širinskega štaba za štabe in teden mladosti. Izdelali so program prireditve in mladinski manifestacije v počastitev 20. obletnice osvoboditve.

Letos se bo v Novem mestu steklo šeststo občinskih ter po ena medobčinska, kolektivna in krožna štaba. Lokalne štabe bodo organizirali predvsem delovni kolektivi in ZK. 12. maja ob 14.50 bodo Novomeščani sprejeli republiško štabo, ki bo pripotovala iz Kostanjevice, odnesli pa ji bodo prti Mediki. Mladinci novo-

meška občine bodo letos našli tu di štabo bratstva in enotnosti, ki jo bodo predstavili štirih dolenjskih občin sprejeli na Vinici 23. maja, predali pa zagrebški mladinci 28. maja v Bregani.

Za teden mladosti se pripravljajo domača vsi šolski in delavski aktivni ZMS, pa tudi aktivni na posebej. Pripravili bodo več samostojnih prireditve in sodelovali pri večjih občinskih manifestacijah. Tako bodo do dneva mladosti najrazličnejše športne in kulturne prireditve, med drugim tekovanje za pokal IMV in večer partizanske lirike. Šole bodo 23. maja sprejele male pionirje v Zvezo mladine.

Dan mladosti bo v novomeški občini praznovani 30. maja. Dopolniti tega dne bo v Novem mestu parada mladosti, popoldne pa medobčinski nastop na stadionu bratstva in enotnosti. Zvečer bo zabavnoglasbena prireditev s plesom, kjer bodo podelili priznanja

V TREBNJEM ŠTIRI ŠTAFETE

V Trebnjem so naredili načrt o poti štabe mladosti. Tu se bodo stekle štabe s Trebnjega, iz Dobruče, Čateža in Velikega Gabra. Občinsko štabo bodo iz Trebnjega ponesli v Novo mesto, kjer se bo pridružila republiški štabi mladosti. 27. in 28. maja bo v Trebnjem prenočila štaba bratstva in enotnosti, ki jo bodo prinesli iz Karlova, letošnjega organizatorja zleta. Štabo bodo v Mirni peči izročili novomeškim nosilcem, ti pa jo bodo ponesli do Bregane.

NOVI ZABAVNI MESEČNIK

lahko kupite pri vseh prodajalcih časopisov

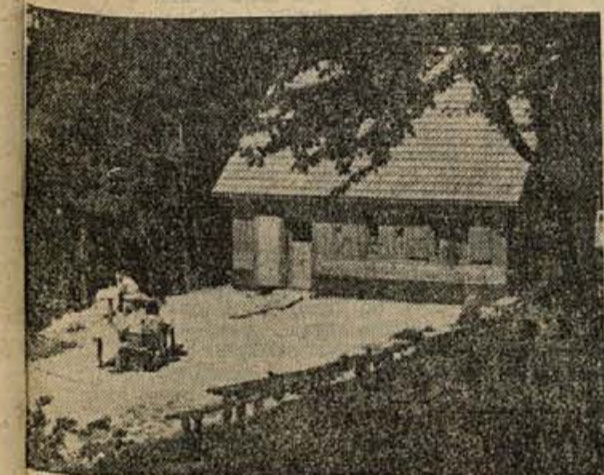
Izreden prvomajski obisk

Turistični in gostinski objekti na našem področju so za letošnje prvomajске praznike doživeli res izreden obisk. Med gosti so povsod prevladovali Zagrebčani, pa tudi tujece je bilo precej. V znanjih športnih bazenih v Smarjeških, Čateških in Dolenjskih Toplicah so se to-krat najpogumnejši plavalci že ohladili v vodi. Iz Bele krajine so nam tako iz hotela BELA KRAJINA v Metliki kot iz hotela LAHINJA v Črnomlju sporočili, da so delo odstran Gorjancev to-krat kar preplavili motorizirani turisti. Tja je prišlo več tisoč vozil z gosti. V hotelu BELA KRAJINA na VESE-LICI in na VINOMERU so naredili za poldrugi milijon prometa in postregli blizu 5000 gostom, v hotelu LAHINJA in ostalih gostiščih pa so naredili za 1 milijon prometa in postregli 2000 gostom. Hotel GRAD OTOČEC je v prazničnih dneh obiskalo po 2000 gostov na dan. Med njimi je bilo okoli 40 odst. tujece, parkirišča so bila veskokozi zasedena z vozili, prometa pa so naredili za 3 milijone in pol. Nočitev je bilo več kot 300. Tudi v Čateških Toplicah je bilo zelo

NA PLANINE!

Planinska društva so nam je vzbudila zanimanje barvnih diapozitivov, ki jih je pripravil član društva Rudija Jerab na letni skupni polovici. Na letni skupni polovici je bil predvsem predmet motorizirani turisti. Tja je prišlo več tisoč vozil z gosti. V hotelu BELA KRAJINA na VESE-LICI in na VINOMERU so naredili za poldrugi milijon prometa in postregli blizu 5000 gostom, v hotelu LAHINJA in ostalih gostiščih pa so naredili za 1 milijon prometa in postregli 2000 gostom. Hotel GRAD OTOČEC je v prazničnih dneh obiskalo po 2000 gostov na dan. Med njimi je bilo okoli 40 odst. tujece, parkirišča so bila veskokozi zasedena z vozili, prometa pa so naredili za 3 milijone in pol. Nočitev je bilo več kot 300. Tudi v Čateških Toplicah je bilo zelo

Markiranih je bilo nekaj poti v okolici Novega mesta in pot od Vahle - Trdinov vrh - Gospodična - Grieben Penderjeva - Kobiljo, do Špilerjeve špice. Ta odsek z uspehom vodi Miloš Kobe. V naruri je izdaja vodstva po dolenjski poti, ki za bodo lahko naročili vsi, ki bi radi prepotovali to pot. Društvo nima toliko sredstev, da bi moglo stalno imeti odprto planinsko kočjo s vinka Paderšičas. Koča je odprta je nekaj mesecev, postroba pa je res odlična. O njej se pohvalno izražajo ne le gostje iz Jugoslavije, temveč tudi iz drugih delov sveta. Gorjance so namreč obiskali ljubitelji planin iz Irana, Afrike, Azije, Amerike in mnogih evropskih držav ter se vplisali v knjigo spominov. Če bodo

Vinka Paderšiča pri Gospodični na Gorjancih je 21. maja dalje spet odprt in redno oskrbovan. Izletniki vabljeni!

S kajakom po Evropi

Stara ljubitelja potovanja, brata Maks in Janko Topliček, bosta letos potovala po rekah Madžarske, Čehoslovake, Avstrije, ZR Nemčije, Beneluxa, Francije in Italije. Priljubljeni sta tudi potovanja s skupaj z Andrejem Molanom potovanja s splavom po Savi in Donavi in po vodah Bokokvije do Črnega morja. Takrat so v avtopotop obišli tudi Turčijo.

Letos bosta brata odšla na potovanje v začetku junija. Tri mesece bosta največ s kajakom prepotovala okoli 5.000 km. En del poti bosta obšla z avtopotop. Poudariti velja, da bosta potnika imela zložljiv kajak.

Potovanje bosta mlada turista zabeležila s foto in kino kamero, razen tega pa bosta za nekatere redakcije prispevala svoje vtise in fotografije.

Ne zelite se, če ga v trafikih zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na svoj naslov!

21. članov, od tega 50 mladostnikov, med katerimi je bilo 10 novih članov. Z izletni, ki jih društvo prireja, so pritegnili po novih članov, ki so se našli za lepote Dolenjske in dr. Zdrav, saj so privedli izletnike, na Mangart, na Kamniška planina in Rog. Društvo uspešno je bila planinska sekcija »Triglav 64«. Izlet je potekal novomeško PD, udeleženci pa so 30 članov izletnega društva pa mu je podelil znak priznanja knjigo s posvetilom PD. Lojze Ivančič se je v kratkih besedah zahvalil za to prijetno presenečenje in povedal nekaj zanimivih dogodivštev iz svojega življenja. Na koncu so izvolili 19-članski upravni odbor. Predsednik bo še naprej Rudi Jerab, ki je nekaj let z uspehom vodil PD Planinskega društva želimo še veliko uspehov pri delu, s katerim se je vključilo v krog proslav ob 600-letnici Novega mesta. Milko

Saša Dobrila:

ARGONAVTI

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

69. — Rudija je bil udaril v glavo kamnit drobec, da je izgubil zavest. Toda kmalu se je spet ovedel. Okrog njega je bila popolna tema, ki so jo eksplozije min za trenutke spreminjale v svetel dan. Brzostrelko, ki je ležala ob njem, si je obesil čez ramo, pobral Nemčevovo torbico in pištolo ter se spet začel plaziti naprej. Dvojboj med nemškimi in partizanskimi mitraljezi je še divjal.

70. — Še deset, še pet metrov. — In Rudi je upehan pod dolgem padel v zaklon poleg komandirja, ki je mislil, da je fant vstal od mrtvih, saj ga je imel že za padlega. V torbici, ki jo je prinesel Rudi, so bili dragoceni dokumenti: načrti celotne nemške ofenzive, vsi premiki nemških čet, lepo vrisan v zemljevidu, podatki o razvrstitvi, številčni moči in o oborožitvi sovražniških enot.

71. — Ponoči se je Rudi vrnil k Smonkarjevim. Bojišče se je umirilo, le posamezni strel in kratki rafali so vznemirjali tiho noč nad smrekovim gozdom okrog Črnica. Rudi je, čeprav zmuren in zbit, naglo tekel po strni poti navzdol. Od razburjenja mu je utripalo srce in žarel obraz. Danes je pokazal, da se zna boriti in da je toliko pogumen, da bi lahko postal pravi partizan!

72. — V ponedeljek so Nemci napadli še silnice. Toda se je umirilo, le posamezni strel in kratki rafali so vznemirjali tiho noč nad smrekovim gozdom okrog Črnica. Rudi je, čeprav zmuren in zbit, naglo tekel po strni poti navzdol. Od razburjenja mu je utripalo srce in žarel obraz. Danes je pokazal, da se zna boriti in da je toliko pogumen, da bi lahko postal pravi partizan!

SMEH STOLETIJ

Puhloglava dama je vprašala velikega misleca, kakšna je razlika med časom in večnostjo. Einstein je odgovoril: »Draga gospa, mislite si, da te razlike ni. Čeprav bi si namreč vzeli čas in vam skušal to razložiti, bi potreboval celo večnost, preden bi to razumeli.

Učenjak je nekoč govoril s Charlesom Chaplinom o priljubljenosti. »Vi ste priljubljeni,« je dejal slovečemu filmskemu umetniku, »ker vas svet razume. Jaz pa sem slaven zato, ker nihče ne razume nič besedice tega, kar sem rekel.«

Svetovno znani reporter Egon Erwin Kisch se je odpeljal po naročilu nekega dunajskega lista kot posebni dopisnik na parlamentarne volitve. Prosil je za predujem, vendar so mu dali skromno vsoto. Prosil je za povišanje zneska, a so ga zavrnil. »Senzacionalne volitve! Velikansko razburjenje v parlamentu! Včeraj je govoril v nabitno polni zbornici liberalni poslanec in izjavil, da namerava storiti nekaj čisto nenavadnega in nepričakovanega, namreč... Tu je predujem pošel. Kisch.«

Mlajši gospod sedi z lordom Northom v loži, ne da bi ga poznal, in začneja z njim pogovor. V loži nasproti njima vstopita dve dami. Gospod se obrne k lordu in ga vpraša: »Oprostite, prosim, ali poznate tisto grdo gospo, ki je pravkar stopila v ložo?«

»Seveda jo poznam, moja žena je,« pravi lord dobrovoljno.

Gospodu je strašno nerodno in da bi se izmazal, reče: »Tisočkrat oprostite, prosim, saj nisem mislil te; mislil sem na tisto ostudno pošast poleg nje!«

»Tudi to poznam, ta je pa moja hči.«

PROSIM: DUNAJSKI ZREZK, GRAB, SOLATO IN GNIL PARADIZNIK

SOLA ZA PESCE

Metlika je praznovala 600-letnico

29. aprila je minilo 600 let, odkar se, kot pričajo stari dokumenti, Metlika prvič omenja kot mesto. V slavnostno okrašenem mestu tega dne niso proslavljali 600-letnice s kakšnimi večjimi prireditvami ali otvoritvami novih objektov. 29. april se je pridružil mnogim drugim delovnim dnevom, ki so jih preživeli prebivalci.

Ob 17. uri popoldne se je občinska skupščina sestala

na slavnostni seji. Kot gosta sta se seje udeležila predsednik gospodarskega zbora skupščine SRS Leopold Kres in republiški ljudski poslanec generalmajor Lado Mišica, razen njiju pa še predstavniki družbenih organizacij in delovnih kolektivov iz občine. Predsednik Franc Vrvišar je v slavnostnem govoru podal zgoščen zgodovinski pregled razvoja Metlike skozi stoletja in zlasti poudaril, da je mesto zaživel v pravem pomenu besede šele po vojni.

Po slavnostni seji so gostje in predstavniki odšli v Belokranjski muzej, kjer je profesor Jože Dular s kratkim nagovorom otvoril spo-

minsko razstavo ustanovnih listin in starih dokumentov o ustanovitvi Metlike ter retrospektivno razstavo del metliškega rojaka, akademika kiparja Julija Papiča. Ob 20. uri je v domu Partizana sledila slavnostna akademija, na kateri je govoril profesor Jože Dular, v kulturnem programu pa so sodelovali moški pevski zbor Svobode Dušan Jereb iz Novega mesta, pevka RTV Ljubljana Ivanka Kraševc in metliški tamburaški zbor.

Vabimo vas na proslavo
DVAJSETLETNICE OSVOBODITVE

9. maja 1965
ob 14. uri popoldne
na hribu VESELICA
nad Metliko.

O pomenu praznika bo govoril tov. Franc Jakljevič.

Nato bodo v prireditvi
IGRAJ KOLCE

domačini plesali metliška obredja.

Igrajo tudi mestna godba, mladi metliški tamburaši in zabavni ansambel.

Vabimo vas na ljudsko rajanje na metliški Veselici!

★

Ce bo slabo vreme, bo proslava v domu Partizana.

TREBNJE: vedno dlje od spodnje meje

Vedno manj osebnih prejemkov do 25.000 dinarjev na mesec, čedalje več zaposlenih, ki služijo od 30 do 40 tisočakov ter naraščanje in poje-manje števila zaposlenih — so glavne značilnosti za gospodarjenje leta 1964 v trebnjski občini. Znatne spremembe so se dogodile v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih, tako da je bil vstop v naslednje leto bistveno drugačen. Hkrati je začel leta 1965 napovedati, da sprememb in nenehnega valovanja v osebnih dohodkih in zaposlovanju še ni konec.

Osebnih dohodki v gospodarskih organizacijah so se lani iz meseca v mesec povečevali, ob tem pa so se zredčile vrste prejemnikov do 25.000 dinarjev od 447 v januarju na 62 v decembru, v negospodarstvu celo na 2, povečale pa so se vrste prejemnikov od 30.000 do 40.000 dinarjev in sicer od 9 na 441, ter še bolj število prejemnikov nad 55.000 dinarjev, ki jih je bilo januarja 135, decembra pa že 601.

Iz pregledanih analiz, pripravljenih za sejo občinske skupščine, je razvidno, da so osebni dohodki povprečno višji v negospodarstvu, razveseljivo pa je, da so lani povečevali osebne prejemke tudi v proizvodnji in tako omogočili boljše pogoje zaposlenim. Oddaljevanje od »dogovorjene« najnižje meje za osebni dohodek, po kateri

naj bi vsak zaposleni prejel na mesec najmanj 25.000 dinarjev, je povsem v redu in ustreza težnji po čim ugodnejših življenjskih pogojih delovnih ljudi, če je v skladu z večjo produktivnostjo in drugimi činitelji, ki vplivajo na boljše gospodarjenje v podjetju. Vse tudi kaže, da bo kmalu ta najnižja zagotovljena meja osebnih dohodkov premaknjena naprej, morda proti 30.000, k čemur posamezne delovne organizacije nenehoma težijo, medtem ko so nekatere to mejo pustile že zadaj.

Na novo se je lani zaposlilo 797 občanov, 543 pa je delovna razmerja prekinilo. Zaposlovanje je bilo najbolj

ugodno v marcu in aprilu, ko je sklenilo delovno razmerje 268 ljudi, največ za delo v gospodarstvu. Odhajanje iz delovnih organizacij je bilo skozi vse leto približno enakomerno, največje vsekakor v marcu in decembru, ko je delovno razmerje prekinilo in se drugje zaposlilo 122 ljudi. Povprečno je bilo lani zaposlenih 1961 ljudi, od tega 243 v negospodarskih dejavnostih.

Planinčeva simultanka v Trebnjem

9. maja ob 10. uri bo v trebnjski osnovni šoli simultanka slovenskega šahovskega mojstra Albina Planince. Šahiste iz »okroga, Mirne, Dobriča, Doba in Trebnja« vabimo na zanimivo šahovsko srečanje!

TREBNJE: načrt za območje zasebnih stanovanj

Zazidalni načrt za območje pod pokopališčem v Trebnjem, ki ga je občinska skupščina sprejela 22. aprila, je narejen kot urbanistični arhitektonski detajl, neodvisen od stare zazidave ob glavni cesti skozi Trebnje, toda skladen z njo. Prometno je to zazidalno območje, na katerem bodo enonadstropne stanovanjske hiše z garažami in parkirišči, z glavno cesto povezano po cesti, ki pelje proti Cvibljaju in po cesti mi-

mo pokopališča proti Pecklu. Naselje bo dobilo svojo kanalizacijo, vodovod, elektriko, vendar bo pripojeno na že obstoječe komunalno omrežje. Predvidena je preiskrbovalna prodajalna za mleko, kruh, tobak, časopise in druge potrebščine, zgradili pa bi jo sredi te zazidalne površine. Ker je zemljišče nagnjeno, skupnega otroškega igrišča ne bo. Dolgo pričakovani zazidalni načrt bo omogočil hitrejšo povečanje kraja, predvsem pa bo ustregel zasebnim graditeljem, ki znova zaprosajo za gradbeno dovoljenja.

Pojasnilo k članku »Odlasmo — to je slabost!«

V članku »Odlasmo — to je slabost!«, ki je bil objavljen 22. aprila, se je vrnila neljuba pomota. Odgovor Zdenke Smuk bi se moral pravilno glasiti: »Občina mi je omogočila študij na večerni ekonomski srednji šoli, da je mi študentsko 5.000 dinarjev in za vsak izpit dva dni izrednega študijskega dopusta, ker je tako določeno v pravilniku«, ne pa, da »študijskih dopustov vsaj pri nas na občini ne dobimo«. Tovarišici Smukovi in bralcem se za pomoč opravičujemo.

UREDNIŠTVO

METLIŠKI TEDNIK

IZ METLIKE PIŠEJO

Minulo sobota je lepo vreme privabilo številne množice ljudi na Vinomer pri Metliki, kjer so člani metliških in drugih sindikatov praznovali 1. maj. Ob desetih dopoldne je zbranim o pomenu prvomajskega praznika spregovoril predsednik občinskega sindikalnega sveta v Metliki tovariš Maks Koležnik, nato pa se je pod lipo, na tratah in v ozelenem brezju razvil pravo majsko veselje. Pečnega vola, ki so ga na raznju vrtili uslužbeni mesnega kombinata Emona iz Ljubljane, je zmanjkalo že v prvih

popoldanskih urah, nakar so ljudje pridno segali po pečeni janjcih in odojkah. Za veselo razpoloženje sta skrbeli metliška godba na pihala in kvintet »Veseli Draščani«.

Dolge kolone avtomobilov so vse tri praznične dni dale Metliki kar živahen turistični videz. Izletniki so se ustavljali v hotelu, na »Veselici« in v drugih gostiščih, ki so bila te dni vedno polna. Res, nova asfaltna cesta je mnogim ljudem na novo odprla gostoljubno Belo krajino.

Sinji vrh je spet dobil avtobusno zvezo

Skozi Sinji vrh je ob torkih in četrkih spet začel voziti avtobus, za katerim so prebivalci dolgo tožili. Zdaj so zelo zadovoljni, ker imajo redno zvezo z ostalim svetom. Med drugim pa je še vedno nerešeno vprašanje prevoza na progi Črnomelj — Adlešiči — Zuniči — Preloka. Avtobus bi moral namesto proge Črnomelj — Adlešiči — Preloka kreniti na Zuniče, saj bi s tem naselja Marindol, Zuniči in Miliči prišla do avtobusne zveze, ki jo zelo pogrešajo. V prvi polovici maja

bodo razen o ostalih prometnih zvezah tekli razgovori med predstavniki občinske skupščine in podjetja GORJANCI tudi o tej progii.

Priprave na teden mladosti

V pripravah na teden mladosti, ki ga bodo letos praznovali v črnomaljski občini v zvezi z 20-letnico osvoboditve zelo slovesno, sodelujejo mnoge organizacije. Slovesnost bodo v vseh večjih krajevnih središčih, največja pa v Črnomlju. Priprave vodi ZMS, sodelujejo pa DPM, šolski kolektivi ter športne in delovne organizacije. V okviru praznovanja bo v Črnomlju velik telovadni nastop vseh osnovnih šol, svečan pohod mladine skozi mesto ter vrsta kulturnih prireditev, med njimi tudi slavnostna akademija. Praznovanje bo trajalo od 15. do 25. maja, podrobneje pa bomo o njem še poročali.

ZA VIII. ZLET BRATSTVA IN ENOTNOSTI

VIII. zlet Bratstva in enotnosti, ki bo 12. junija letos v Karlovcu, se bodo udeležili tudi številni predstavniki mladine iz Črnomlja. Črnomaljska občina je sosednja Karlovcu, zato že zdaj tekoče obilne priprave za zlet, ki se odvijajo v okviru priprav za Titovo štafeto, za dan mladosti in podobnega. V vseh športnih in mladinskih organizacijah ter šolah se živahno pripravljajo na to tradicionalno srečanje mladine v Karlovcu, ki bo v 20. letu po osvoboditvi znova potrdilo v boju in revoluciji skovano bratstvo in enotnost.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

30. aprila opoldne je tudi Trebnje zapisalo v svojo zgodovino novo delovno zmago: odprli so novi obrat Industrije konfekcije oblačil MODNA OBLACILA. O načrtih obrata je govoril predsednik centralnega delavskega sveta podjetja Jakob Hočevar, predsednik občinske skupščine Trebnje Ivan Gole pa je obrat izročil svojemu namenu in mu zaželel plodno delo. Proizvodnja v novem obratu bo specializirana: izdelovali bodo predvsem moške suknjiče in moške plašče. Za zdaj bo delalo v obratu nekaj manj kot 50 ljudi, kmalu pa bodo proizvodnjo že precej povečali.

— Na sliki: gostje ogledujejo proizvodno dvorano

JOŽE DULAR MLINI OB KOLPI UMIRAJO

Prav zanimiva bera je že na teh listih.

Jezu pravijo vsepovsod slap, pred vodnim kolesom pa so ponekod grablje, ki jim velijo tudi predke ali kolčički. Do njih se pride po mostecu; na mostecu pa mlinar tudi odpira zapornice, ki jim pravijo ponavadi zápori ali záporniki. Te zapore drži veliko prečno bruno, ki ga imenujejo základnja ali zglávnica. Zapor navadno drsi po železnih iglah, da pa ne zdrsne navzdol, ga podpro z lévo, mačkóm, ali pa tudi s starim odslužnim pikóm.

Lesen opornik, na katerega je oprto vodno kolo, je izbica, na njej je kóbila, na tej pa se pravzaprav suče železen štrékelj, ki je zabit v vréteno. In potem so pri vodnem kolesu še križi ali matarúge, ki jim ponekod pravijo tudi mitarúge.

Vsak kos, vsaka priprava ima svoje ime, včasih celo po dva, tri, štiri imena. Pod gradóm, ki mu pravijo tudi grot, je namreč koritce, ki mu velijo v Prelesju koritec, v Lazah, Dolu in Bregu žrelo, v Radencih pa vejalnica. Kosu lesa, ki se drgne po vrtečem se kamnu in pri tem potresa koritce, pravijo v Dolu, Damlju in Učakovcih klépetec, v Kotu in Radencih kljáčica, v Bregu pa konjiček. In kdo ve, kako bodo temu lesu rekli na Vi-

nici, v Zuničih, Pobrežju, ra Krasincu in vseh naštetih mlinih, ki so pred nami?

Pospravim zapiske v polivinilasto mapo. Tudi midva z Zvonkom odideva na senik. Jutri pa... No,

Mlinska kolesa razpadajo

če bo dež, bomo pač prekinili naše potovanje. Kot smo rekli. Ne splača se v dežju rogoviliti po Kolpi.

Z Zvonkom se nad kolarno zarijeva v seno. Onkraj dvorišča pa se žaga še zmerom pojoče zajeda v smrekovo deblo. Toda naju ne moti. Kar sam se nama spanec prilepji na oči.

21. avgusta 1964

Jutro, ki je posijalo skozi špranje senika, je bilo čudovito. Izkopal sem se iz sena, odprl vrata in pogledal na nebo. Le nekaj oblačkov je bilo na njem in sonce je že metalo dolge svetle lise po polju.

Potem se je zbudil Zvonko in oba sva poklicala Janeza. Ne bo nam treba prekiniti potovanja. Naprej gremo!

Po izdatnem zajtrku smo se poslovili od gostoljubnih Prokšljevih. Mladi Mike nas je pospremil s svojim sandolinom.

Urezali smo jo čez vodo. Nekaj streljajev pod jezom je namreč viniški kamp z novo zgrajeno restavracijo in prenočišči. Zares čudovit kraj za oddih! Toda turistov je to jutro bolj malo. Pač pa stoje na kampu številni šotiri črnomaljskih tabornikov.

Janez skoči v VINICO, da odda nekaj pošte in da se mimogrede

Čudno zaračunavanje

Prebivalci Dragatuša in okoliških vasi se boje vožnje z avtobusom v Črnomelj in so resnično ogorčeni nad prevoznimi uslugami podjetja SAP Ljubljane in drugih. Vsi avtobusi so namreč tako natrpani, da več kot polovica potnikov, ki ne dobe sedeža, stoji na eni nogi, ženske si vsakič raztrgajo nogavice, ko ljudje izstopajo, imajo potrgane gumbe na plaščih...

Kot prilivanje ognja na žerjavico pa pome-ni še zaračunavanje tako »kvalitetnih« uslug. Ljudje povedo, da sprevoznik večkrat računa do Kvasice, oddaljene 5 km od Črnomlja, prav toliko kot do Dragatuša ali Nerajca, ki sta še enkrat dlje.

Na vseh sestankih vaških organizacij razpravljajo o teh stvareh in si želijo, da bi prevozna podjetja tudi Belokranjcem nudila prevozne usluge, dostojne človeka!

ZBOROVANJE KOČEVSKIH KOMUNISTOV

Prejšnji ponedeljek zvečer so se v Seškovem domu v Kočevju zbrali komunisti iz Kočevja in bližnje okolice. Namen posveta je bil informirati komuniste o novih gospodarskih ukrepih ter jih opozoriti še na druge ukrepe, ki bodo verjetno sledili sedanjim. Sekretar občinskega komiteja ZK Miro Hegler, ki je vodil razgovor, je uvodoma spregovoril o obeh kongresih Zveze komunistov ter poudaril, da se bodo morali komunisti v gospodarskih organizacijah odločno zavzeti za hitrejši prehod iz ekstenzivnega v intenzivno gospodarjenje. Na slabo gospodarjenje včasih vplivajo slabi notranji odnosi v kolektivih, kar je treba nujno odpraviti. Slabi odnosi med vidnimi uslužbenci, kakršni so npr. v podjetjih Inkop, Avto in Oprema, ne vplivajo nabolje na razpoložanje celotnega kolektiva, so pa brez dvoma posledica slabega dela osnovnih organizacij Zveze komunistov.

Na posvetovanju so precej govorili še o drugih stvareh — o gradnji nove šole v Kočevju, za kar pa bo v sedanjih razmerah bržkone zelo težko dobiti potrebne kredite. Enako je tudi z dograditvijo klavnice, ki pa jo celotno Kočevje nujno potrebuje, z ozirom na zazidalni načrt in bližino stolpnice pa mora biti stara, neprimerno klavnica tudi čemprej podreči. Tu di z novim obratom Saturnusa v stavbi mlina letos

verjetno ne bo nič, ker ni sredstev za adaptacijo niti za obratna sredstva. O vseh problemih, o katerih so govorili komunisti na ponedeljkovem zborovanju, bodo še in še razpravljali v osnovnih organizacijah in v delovnih organizacijah. Prav gotovo pa ne bo ostalo le pri razpravah; vse sile posvetiti odpravi številnih napak in pomanjkljivosti, ki zavirajo in preprečujejo hitrejši napredek.

SKUPŠČINSKI DNEVNIK

Na seji občinske skupščine Kočevje so 28. aprila prvič sodelovali tudi novozvoljeni odborniki. Vsi novi in stari odborniki so dobili v vabilu in materialu za sejo tudi vprašalne pole, ki naj jih izpolnijo z željami, v katerih svetih in komisijah skupščine bi radi sodelovali.

Na tej seji so odborniki obravnavali tudi poročilo o aktualnih problemih gospodarstva in družbenih služb v občini ter o izpolnjevanju družbenega plana v prvem četrtletju. Razen tega so poslušali še poročilo službe družbenega knjigovodstva o poslovanju delovnih organizacij v letu 1964. SDK je pri uporabnikih družbenega premoženja prekontrollirala preteklo leto okrog 190.000 nalogov, kar je za 10.000 več kot leto prej, prekontrolliranih je bilo 8.500 nalogov z dokumentacijo, 212 obračunov

amortizacije, 177 obračunov za plačilo obresti na poslovni sklad in okrog 600 obračunov osebnih dohodkov. Sprejetih in izvršenih je bilo 122 sodnih sklepov v višini skoro 45 milijonov.

Predsednik sveta za notranje zadeve Jože Svete je na seji prebral poročilo o organizaciji občinskega organa za notranje zadeve po temeljnem zakonu o službi notranjih zadev. Po obsežnem poročilu in razpravi so odborniki s tem v zvezi sprejeli tudi nekatere sklepe.

Delovne organizacije za predelavo in promet z mlekom, ki ga kupujejo od kmetijskih organizacij, bodo letos dobivale iz občinskega proračuna za liter prodane svezega mleka premijo 7,5 dinarja. Od 1. maja dalje se bo iz proračuna izplačevala še posebna premija za sveže kravje mleko, ki ga kupujejo mlekarne od kmetijskih organizacij in zasebnih proizvajalcev. Za liter mleka, prodanega potrošnikom v občini, bo znašala premija 5 din, mlekarne pa morajo povzpeti odkupno ceno za 5 dinarjev za liter. Razen odloka o premijah za mleko je skupščina sprejela še odloka o upravnih in sodnih taksah. Vsi trije odloki bodo v kratkem objavljeni v našem uradnem vestniku.

Na seji skupščine so razpravljali tudi o zasnovi zazidalnega načrta individualnih hiš v Dolgi vasi in gradnji stolpnice v Cankarjevi ulici. Za vrsto let se v vaseh blizu Kočevja (Stara cerkev, Dolga vas, Livold) naseljujejo ljudje, ki delajo v podjetjih v mestu, ker na ta način lažje pridejo do stanovanj. V povojnih letih je bilo v teh vaseh zgrajenih precej novih hiš in obnovljenih starih stavb. Asfaltna cesta je vasi z mestom še bolj zblížala, je pa velika nevarnost pred prometnimi nesrečami. Nujno bi bilo speljati ob cestniški od Stare cerkve do Livolda kolesarske steze, vendar to zahteva precejšnja sredstva. Zazidalni načrt za Dolgo vas predvideva skupinsko gradnjo 21 stanovanjskih enodružinskih hiš. — V mestu je v Seškovi oziroma Cankarjevi ulici predvidena gradnja enega stolpnice z 20 stanovanji. S tem bi v tem predelu mesta dosegli gostoto vsaj 200 prebivalcev na hektar, že urejene komunalne naprave bi bile bolj racionalno izkoriščene, zaključen pa bi bil tudi zazidalni okoliš med Cankarjevo, Seškovo in Ljubljansko cesto.

KOČEVSKÉ NOVICE

Koncert »Koroškega akademškega okteta« v Kočevju

Pevci tega zbora so v nedeljo, 25. 4. 1965, poželi v dvorani Seškovega doma sicer pri premalo številnih, zato pa pri toliko bolj navdušenih poslušalcih tako enodušno in dolgočasno priznanje, kakršnemu v Kočevju že dolgo nismo bili priče. To so tudi v polni meri zaslužili.

lahko žal — prikrajšani so za zelo bogato umetniško doživetje. Pevcem zbora pa ključmo: na skorajšnje svidenje!

V.F.

Elektrifikacija podeželja

V kočevski občini je še okrog 30 zaselkov s 120 gospodarstvi in 448 prebivalci, kjer nimajo elektrike. Največ teh krajev je ob Kolpi (Bezgovica, Zgornji in Spodnji Čačić, Vrh, Stajer, Planina, Ajbelj itd.). Letošnja proračunska sredstva so premajhna, pa tudi Elektro nima v te namene dovolj sredstev. Morda bodo krajevne skupnosti, ki jim je letos namenjenih 15 milijonov, namenile del teh sredstev elektrifikaciji vasi.

oglasil v trgovini. Midva z Zvonkom pa ostaneva kar ob Kolpi. Vsi trije dobro poznamo ta kraj. Zupančičev spominski muzej je tu, stari grad pa farna cerkev z gotičnim prezbiterijem in Čebejevimi baročnimi slikami! Pa še to in ono, da ne omenimo številnih keltskih in rimskih najdišč v Vinici in bližnji okolici. Samo vojvodinja Meklenburška je tu v letih 1906 in 1907 prekopala dve gomili in čez 300 planih grobov ter dragocene najdbe odpeljala v tujino.

Janez se je vrnil, ujel na filmski trak grad, kamp in tabornike pa še čredo ovac. Res lep motiv!

Potem pa smo spet v čolnu in kmalu nato pri Benetičevem mlinu pod Vinico.

»Gospodar je šel pred pol ure po opravih v Vinico, pa se bo vsak čas vrnil,« nam je povedal žagar, ki je na venecijanki žagal smrekov hloh. Tudi to žago je namreč prav tako kot Prokšljevo v Učakovcih, vzela v najem črnomaljska gozdna uprava. Benetič je za se obdržal mlin. Mlin, ki je bil nekoč last viniškega gradu, pa ga je Benetičev oče kupil in leta 1918 vsega prenovil.

Res, mlin na Vinici — ljudje mu navadno pravijo »malenica pod gradom« — je od vseh mlinov, ki smo jih doslej videli na Kolpi, najbolje urejen. Velik, lep, svetel! Zunaj in znotraj. Eno samo vodno kolo žene pet kamnov, čistilnik za proso, čistilnik za pšenico in luščilni stroj za ječmen. Drugo vodno kolo goni na žagi jermenik in cirkular.

Ko se mlinar Jure Benetič zares kmalu vrne, se prijetno pogovorimo. Mladi mož je široko razgledan — med drugim zastopa domačine kot odbornik v občinski

Malenica v Ziljah

skupščini v Črnomlju — pa teče beseda o vsem mogočem. Največ seveda o mlinu. In ker so v mlinu tudi fabriški stroji, so stare mlinarske besede pomešane z novimi, tujimi. Vodno kolo ima namreč zvezdo iz litega železa, skozi zvezdo pa varjamo. Vmes srkamo črno kavo. Veliko bi se še moral pogovoriti. Paj kaj ko je pred nami še toliko mlinov! Kdaj drugič bomo našli več časa. Kajne da, tovariš Jure Benetič?

Malenica v hrvaških ŽUBRINCIIH je zapuščena.

V starih žlebovih je šest vodnih koles, tako da je voda v dveh žlebovih gnala po dve kolesi. Nekaj teh koles je še dobrih, druga pa so že razpadla.

Nekako pred petimi leti sta lastnika bratrance Jože in Miha Stanešič prenehala mleti. Menda se nista ravno dobro razumela, ker sta se »jagmilar«, kdo bo komu mlet. Danes le še včasih odpreta zapornico pri žlebu in zmeljeta zase kako vrečo zrnja.

Sicer pa malenica v Zubrincih stoji. Voda načinja še zdrava kolesa in oba vohda v malenico so zarasle koprive in pusto rastlinje. Veter v visokem jagnjedu ob mlinu skoraj otožni šumi.

Sicer pa je na svetlem položnem bregu lepo, da bi človek najrajši legel v travo, gledal oblake na nebu in prisluhnil šumenju jezua in šumenju vetra v jagnjedih. In prisluhnil bi nevidnemu času, ki pravi, da vse teče in vse mine.

V ZILJAH nas ni lastnik malenice sprejel nič kaj prijazno. Bilo je okoli poldneva in nudilo se mu je v vas. Menda je šel na nek pogreb. Zato tudi ni utegnil odgovorjati na naša vprašanja. Samo starem ribiču, ki je pod mlinom lovil belice, je naročil, naj pazi na mletje — in seveda tudi na nas — in odropotal je navzgor po kamniti poti.

Za 10 milijonov dinarjev spominkov

Trgovina s spominki Spominkarstvo iz Ribnice je lansko leto predvideni plan 10 milijonov preseglala za skoro dva milijona. Tudi letošnji plan so zastavili v višini 10 milijonov, to pa predvsem zaradi pomanjkanja prostora. Spominkarstvo se stiska v majhnem prostoru poleg trafike in vseh izdelkov, ki bi jih izdelovalci lahko napravili, nimajo imeti kje. Tajnik turističnega društva in vodja Spominkarstva Franjo Matoh nam je povedal, da je prostor eden najtežjih problemov, s katerim se ubadajo. Zaradi prostora tudi ne morejo sprejeti vseh večjih naročil za dobavo pristnih ribniških spominkov. Kljub vsemu pa so na letošnjo turistično sezono dobro pripravljene in bo ribniških spominkov za potrebe slovenskega trga dovolj, ne bodo pa mogli zadovoljiti vseh interesentov po ostalih republikah. Iz Zagreba so npr. dobili naročilo za spominke v vrednosti nekaj milijonov dinarjev, pa jim ne bodo mogli ustreči.

Zdaj se dogovarjajo za prostor trafike, ki je nekaj večji, trafika pa bi se preselila v prostore Spominkarstva.

Ribniško turistično društvo

je s svojimi originalnimi spominki preteklo leto sodelovalo na številnih domačih in tujih sejnih in turističnih prireditvah. V tujini so skupno s slovensko turistično zvezo nastopili na sejnih v Frankfurtu na Majni, v Gradcu in Leipzigju, letos pa so se že dogovorili za sodelovanje na domačih turističnih prireditvah — gorenski sejem, jenski zagrebški velesejem, turistični prireditvi v Mariboru, dogovarjajo se s Slovensko izseljenko matico, sodelovali bodo na aeromitingu v Sečovljah na Primorskem, verjetno pa se bodo udeležili različnih prireditev tudi v tujini.

V zadnjih nekaj letih so si

ribniški spominki, nasledniki domače suhe robe, svojevrstne ljudske obrti, utrli krepko pot v svet, saj skoro ni turistične prireditve brez njih, ni turističnega kraja, s katerim društvo ne bi imelo tesnih stikov. Spominke redno dela okrog 50 sodelavcev, potrebi pa jih pritegnejo še več. Za nekatere spominke bi jih potrebovali še nekaj (krošnjarske lutke — Ribničane), pa jih ni; nekateri so poskusili in odnehali.

Delo je prezahtevno, zanj je potreben tudi smisel, ne le vaja. Precejšnje zanimanje je npr. za lepo izdelane lutke — krošnjarske, ki pa jih dela samo eden. Ze več se jih je poskusilo z njimi, pa ni šlo.

RIBNICA: že druga prireditev festivala

Ribniški festival je letos pričel sezono z gostovanjem Slovenskega okteta 22. III. 8. maja pa bo na vrsti že druga prireditev: nastop folklorne skupine SKUD Tine Rožanc iz Ljubljane. Večer jugoslovanskih narodnih plesov in pesmi bo hkrati ena izmed številnih prireditev festivala v počastitev 20-letnice osvoboditve. Naj naštejemo še nekatere druge prireditve festivala: verjetno bo še maja nastopil ljubljanski simfonijski orkester s solisti, poletne kulturne prireditve se bodo pričele 20. junija z nastopom ljubljanske Dram

— komedija Dolina nešteti radosti, nekaj dni kasneje bo gostovalo Mestno gledališče z Gospodom Puntilo in njegovim hlapcem Mattijem, 3. ali 5. julija pa bomo imeli v Ribnici v letnem gledališču: redko priložnost poslušati orkester Slovenske filharmonije.

Folklorni večer 8. maja bo v letnem gledališču v gradu, če bo slabo vreme pa v dvorani. Prireditelj pričakuje dober obisk.

Z OBČNEGA ZBORA SEVNIŠKIH PLANINCEV

Vodovod na Lisco napeljali s skupnimi močmi

Planinsko društvo »Lisca« je na občnem zboru 27. aprila v Sevnici prikazalo bogat delovni obračun. Predsednik Lojze Motore je v svojem poročilu poudaril dvojno usmerjenost dela v preteklem letu. Društvo je namenilo dober del skrbi osnovni društveni dejavnosti in delu z mladino, veliko dela pa je vložilo tudi v ureditev planinske postojanke na Liscu.

Da bi pritegnilo v svoje vrste čimveč delovnih ljudi, je društvo organiziralo skupine planincev v delovnih organizacijah in v sodelovanju z njihovimi vodji omogočilo boljše udeležbo na številnih izletih v bližnje in daljne planin-

ske postojanke. Organizacija tudi ni zanemarjala dela z mladino, čeprav z rezultati se niso zadovoljni. Zelo uspešne stike so imeli planinci z učenci sevniške osemletke, zadnje čase pa beležijo tudi veliko razgibanost na bošnjaški šoli. Vseh izletov so v lanskem letu priredili 29, od tega pa jih je bilo kar 6 namenjenih pionirjem. Slabo vreme je preprečilo zaključno srečanje vseh planincev, ki so ga pozno v jesen predvideli na Liscu.

Delovne organizacije občinskih skupščin Sevnica, Krško in Laško so nudile društvu materialno in moralno oporo in z njihovim razumevanjem so prizadevali planinci laže uresničiti svoje načrte.

Med največje lanske letošnje uspehe prištevajo planinci dograditev vodovoda na Liscu. Vodo so napeljali v Tončkov dom in v vse počitniške hišice. Za poletje so predvideli tudi naravno ogrevanje vode v cisternah, od koder bo dotekala do prh. Tako se bodo obiskovalci

Lisco lahko vsakokrat, ko jim bo vroče, osvežili z ogrevano vodo. Napeljava vodovoda je veljala do 3.400.000 dinarjev. Električna inštalacija ni všteta, prav tako ne sponožena črpalka ter podarjeni zneski, ki presegajo milijon dinarjev. 5 finančnimi sredstvi in z materialom so pri teh delih pomagale planincem vse tri občine in večina podjetij na njihovem območju.

Na Primožu imajo krajevno skupnost

Prebivalci oddaljenega Primoža so se na zboru volivcev odločili, da bodo imeli svojo krajevno skupnost. Prvotno je bilo zamišljeno, da bi se priključili krajevni skupnosti Studenec in tako je to predvideval tudi občinski odlok. Pozneje so o tem še razpravljali in prišli do sklepa, da bi bilo bolje, če gospodarijo zase. To željo je potrdila občinska skupščina in na zadnji seji sprejela odlok.

SEVNIŠKI VESTNIK

Planinci vabijo na Lisco za praznik osvoboditve

V nedeljo, 9. maja, se bodo na Liscu srečali zasavski planinci in vsi tisti, ki želijo preživeti praznične dneve ob 20-letnici osvoboditve zunaj v naravi. Tončkov dom obljublja gostoljubje slehernemu obiskovalcu. Planinsko društvo »LISCA« bo za starejše obiskovalce organiziralo prevoz na Lisco in nazaj. Tako se bo lahko vsakdo pridružil izletnikom na priljubljeno planinsko postojanko nad Sevnico.

ninci obiskali Kumrovec, Dom na gorah in Bizeljsko.

Za konec maja imajo v načrtu še tridnevni izlet v bolnico Franjo pri Cerknem. Povratek je predviden čez Pozezo, Črno prst in Bohinjsko Bistrico. Ta izlet je napovedan za 28., 29. in 30. maj.

Obdavčenje samorodne trte

Občinska skupščina v Sevnici je na seji dne 29. aprila sklenila znižati davek na samorodno trto od 30 na 5 dinarjev. Za to spremembo so se odborniki odločili zaradi tega, ker so zadnji znesek predpisale tudi sosednje občine.

Za samorodno trto so označene vse necepljene vrste. Vinogradi, ki so deloma zasajeni s samorodno trto in deloma s plemenito trto, se obdavčujejo tako, kot da v celoti uspeva na njih necepljena trta. Ta davek velja za vse proizvodne okoliše.

URESNIČEN BO LE DEL NAČRTOV

Občinska revija kulturno prosvetnih dejavnosti je bila letos v breziški občini zamišljena bolj na široko, kot jo napovedujejo zdaj. Program prireditev se je kar mimo grede skrčil.

Središče nastopov naj bi tokrat ne bilo v Brežicah, ampak v krajevnih centrih Dobova, Artiče in Cerkije. Prireditve so napovedane tudi drugod. Škoda je, da bo odpadel obisk dramske skupine prosvetnega društva Brežice-okolica s komedijo »Filumena Marturano«. Tega gostovanja so se veselili v vseh okoliških središčih. Z omenjenim delom bi se moralo društvo predstaviti na medobčinski reviji v Novem mestu, a ker igralska skupi-

na ni več kompletna, to ni izvedljivo.

Tudi izbor mladinskih iger bo skromen. Svoj nastop je prijavila le osnovna šola iz Cerkije. Z igrice »Palčki« bo obiskala Dobovo. Osnovna šola Brežice II. je sicer pred kratkim imela na sporedu dvoje del, »Trnuljčice« in »Cesarjeva nova oblačila«, vendar do začetka revije ne more držati igralcev v pripravljenosti, ker se bliža konec leta in bi preveč trpelo učenje.

Pester program pripravljajo tudi pevski zbori. Pet jih

bo gostovalo tudi na medobčinski reviji. To so zbori osnovnih šol Artiče, Dobova, Cerkije in zbor obeh breziških osemletk.

Na veliko začudenje so letos za občinsko revijo odpovedali tudi zabavni ansambli, ki jih je v občini kar precej. Skoraj povsod manjka kak član in tako njihov nastop ni mogoč.

Po krajevnih središčih bo sta v času revije potovali tudi dve razstavi, likovna in fotografirska. Začetek revije bo 16. maja v Dobovi.

Kmalu bodo zasvetile luči na Velikem Obrežu

Januarja so na Velikem Obrežu pri Dobovi sklicali vaški zbor volivcev, na katerem so izvolili poseben odbor, ki naj bi poskrbel za 12 neon-skih svetilk v svojem kraju in v zaseku Gmajna. Predsednik je Jože Zupančič, tajnik pa Anton Kramar. Sami bodo prispevali 1.600.000 din. 218 občanov bo prispevalo približno dve leti: delavci in uslužbeni po 1%, upokojenci po 0,75 odstotka, kmetje pa po 2 odstotka od davčne osnove. Za prve stroške si bosta dva kooperanta KZ Brežice Anton Kramar in Ivan Zajc najela posojilo 500.000 din. Odbor pričakuje pomoč tudi od vseh članov SZDL, KS Dobova in OBS Brežice. Upajo, da bodo luči javne razsvetljave na Velikem Obrežu zagorele v proslavo

20-letnice osvoboditve in občinskega praznika.

Zgledu Velikega Obreža naj sledi še druga večja naselja na območju breziške občine. D. V.

Orešje je dobilo trgovino

Trgovsko podjetje KRKA je 30. aprila odprlo na Orešju pri Bizeljskem trgovino. Iz razgovora s tamkajšnjimi gospodinjami tov. Iljažev, Smežovo in Zagmajstrove smo lahko razbrali, kako so si trgovine želele. Prikrajšala jim bo 2 uri dolgo pot v trgovino na Bizeljskem, to pa zlasti v sezoni kmečkih del ni malo. Poslovodja tov. Malus je povedal, da upajo ustvariti po 2 do 2 milijona in pol prometa na mesec. V trgovskem podjetju KRKA želijo, da bi se zaloga blaga v novi trgovini čim hitreje obračala, saj bo nato manj težav z obratnimi sredstvi, potrošnike pa vabijo k nakupu!

Malo kupcev na breziškem sejmu

30. aprila je bil v Brežicah prašičji sejem, katerega pa so kupci bolj slabo obiskali. Od 580 napredaj pripeljenih puskov so jih pokupili le 80. Večji so veljali 380 din kilogram žive teže, manjši pa so šli v promet po največ 600 din kg.

BREZIŠKI ŠPORTNI TEDEN

Rokomet — Brežice : Novo mesto (pionirji) 9:3, (pionirke) 3:10, (člani) 26:10, Cerkije : Radče 15:16.

Nogomet — Brežice Senovo 3:5.

Arabsko-slovenska poroka

22. aprila se je Anica Božičnik iz Reštanja poročila z arabskim državljanom Salihom Tubesatom, doma iz Jordana. To je bila prva poroka na senovškem koncu, ko se je domače dekle poročilo z Arabcem. Slavnost so se udeležili številni nevestini in ženinovi prijatelji in znanci, pisana družba pa je ob tej priložnosti sklenila trdno arabsko-slovensko prijateljstvo.

V vsak hišo: DOLENJSKI LIST!

BREZIŠKE VESTI

NOVO V BREŽICAH

Gostovanje ljudskega gledališča iz Celja je bilo pri breziškem občinstvu zelo lepo sprejeto. Po dolgem času so se gledalci spet srečali s Cankarjem. Uprižitve Krajlja na Betajnovi je danes teden privabila polno dvorano obiskovalcev. S tem so Brežičani popravili vtis s prejšnjih prireditev, ko so včasih komaj do četrte zasedle dvorano Prosvetnega doma.

V prazničnih dneh je bilo mesto skoraj prazno. Lepo vreme je zvalilo večino ljudi na izlete v naravo. Vse tri dni so imeli veliko obiskovalcev v Čateških Toplicah, tako da so komaj utegnili sproti postreči nove goste. Tolikšnega obiska že zlepa ne pomnijo.

Novomeška kronika

Čeprav ga Krka oblika krog in krog, v Novem mestu ni mogoče kupiti sladkovodnih rib. Ribiška družina je pred časom kupovala krape na Hrvaškem (Pisarovina, Jastrebarsko), pa se ni izplačalo, ker je bilo premalo interesentov — 100 kilogramov rib je čakalo v bazenu na kupce več kot mesec dni, čeprav so ribiči objavili, da imajo ribe naprodaj. Positvi so do februarja prodajali iz svoje ribogojnice v Luknji, potem so se dogovorili z ribogojnico na Druru, ki goji posrvi za trg, ribiči pa se ukvarjajo samo z zarodkom za vlaganje. Kar zadeva druge ribe, je Krka še preobremenjena s športnim odlovom, tako da potrošniki na morje pričakujejo sivec in somov na prodajnem platu.

V nedeljo dopoldne od 11. do 12. ure bo na Glavnem trgu promenadni koncert. Igrali bodo godbeniki mestnega godbenega društva, ki jih mešani prav radi poslušajo.

V ponedeljek je bil še praznik, zato na tržnici ni bilo dosti prometa, le na nekaj stojnicah so prodajali solato in jajca. Drugih pridelkov ni bilo naprodaj. — Jajca so bila po 40 dinarjev, merica berivke pa je veljala 80 dinarjev.

Gibanje prebivalstva — rodile so: Lojzka Rapuš iz Foersterjeve 12 — Danico, Marija Rozman s Partizanske 23 — dečka, Anica Kulovec z Mestnih nji 5 — Igorja, Tilka Spehar s Trdinove 39 — dekle, Nika Klemenčič iz Detelove 4 — Mojco, Marija Foršček iz Adamičeve ulice — Marjanco.

Jutri zvečer: Matiček!

Gimnazijska dramska skupina KUD Oton Zupančič bo v petek zvečer priredila na novomeškem odru komedijo

»TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI«.

Premiero so mladi igralci namenili 20. obletnici osvoboditve Novega mesta, uvodno besedo pa bo spregovoril prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja.

Nastopili bodo: Jože Smodej, Melita Žužek, Franc Može, Slava Podražaj, Cveta Guček, Brane Pajič, Tine Pavlin, Braco Smrečnik, Mojca Penca, Andrej Perko, Andrej Dežman in drugi. Komedijo režira Alenka Boč-Vrabcova, mentor je prof. Marijan Dobovšek, sceno je pripravila Boža Podrgajs, glasbo pa Jože Dobovšek.

Barbič in Romih najboljši par

V tekmovalju dvojice v borbenih igrah sta tokrat Barbič in Romih premagala lanske zmagovalce Legišo in Hrena in zmagala. Tretje mesto sta zasedla Mohorič in Romih II. (en)

KEGLJAČI ZA PRVI MAJ

Na kegljaškem turnirju v počastitev 1. maja, ki se ga je udeležilo vseh devet klubov iz novomeške občine, je zmagal Pionir pred Zelezničarjem in ekipo Vseh devet.

Gradis : Pionir 1:1

V borbeni igri je ženska ekipa Pionirja podlegla Gradisu s 189:197, medtem ko so Pionirjevi premagali oslabljene nasprotnike s 356:319.

Spored proslav za 20. obletnico osvoboditve v Brežicah

- 8. maja — proslava 20. obletnice osvoboditve; na koncertu nastopa železničarski pevski zbor, po koncertu zabava na grajskem dvorišču.
- 8. in 9. maja — pohod po poteh Breziške čete: člani počitniške zveze in taborniki.
- 12. maja — štafeta.
- Od 20. do 26. maja — srečanja slovenske in hrvatske mladine.
- 16. maja — začetek kulturnih prireditev: javni nastopi osnovnošolskih pevskih zborov v Dobovi; igra »Miss Agata« v Globokem, igrajo Bizeljčani; nastop zabavnih ansamblov v Cerkljah.
- 21. maja — dan letalstva; nastopi Hrvatsko narodno kazališče iz Zagreba z delom: JA, DANILO.
- 23. maja — proslava dneva mladosti: parada in telovadni nastop šolske mladine.

RK KRŠKO: plodno sodelovanje z občani

Organizacija RK je v krški občini lahko dosegla lepe uspehe samo zato, ker je tesno sodelovala z občani in samoupravnimi organi

Na občinski skupščini Rdečega križa občine Krško, ki je bila 22. aprila, sta tako poročilo kot razprava nakazala razvejano dejavnost te organizacije v zadnjih dveh letih kot tudi bogat program dela za bodočnost. Na področju občinskega odbora RK Krško deluje 11 krajevnih organizacij z 2980 člani in 4.007 podmladkarji na osnovnih šolah. Razen tega deluje še mladinski aktiv RK na tehniški srednji šoli v Krškem in v obratu tovarne LABOD v Kostanjevici. Delo se je odvijalo v petih komisijah, ki so se ukvarjale z organizacijsko-kadrovskimi vprašanji, z zdravstveno vzgojo, bojem proti TBC, bojem proti alkoholizmu, domačo nego bolnika in s krvodajalstvom, z delom podmladka in mladine RK, s socialno zdravstvenimi vprašanji in z vzgojo prebivalstva v prvi pomoči.

Na skupščini so ugotovili, da so se krajevni odbori v zadnjih dveh letih precej osamosvojili in da so bile njihove letne konference dobro pripravljene. Število članov se je povečalo za 780, vendar s tem še niso izrpane vse rezerve. Prav razveseljivo je dejstvo, da se je starostni sestav krajevnih odborov RK močno izboljšal, saj je pred nekaj leti bila povprečna starost 52 let, danes pa je 37 let.

Hitro gospodarski razvoj nima zgolj namena povečati proizvodnjo, pač pa omogočiti delovnemu človeku dostojno življenje doma, da bo njegov učinek na delovnem mestu večji. Sestav prebivalstva se je zadnja leta močno izpremenil, to pa povzroča nove probleme, ki jih je treba sproti reševati. Čedalje

KURIRČKOVA POŠTA

26. aprila je bil na brestanškem, senovškem in koprivniškem področju pohod kurirčkove pošte, v katerem so sodelovale vse šole, pionirske organizacije, ZROP pa je mladim kurirčkom postavilo zasede. Na Senovo je ob 9. uri prišla kurirčkova pošta iz Brestanice, odkoder je krenila ob 8. uri zjutraj, iz Senovega pa je ob 9.30 nadaljevala pot proti Velikemu Kamnu, kjer jo je ob 10.30 prevzel koprivniški pionirski odred in odnesel dalje v Koprivnico, Kostanjevico in Zdole. Pionirji, ki so nosili pošto, so morali skozi zasede, ki so bile spretno postavljene. Priznati je treba, da so svojo nalogo opravili res požrtvovalno. R. K.

več je zaposlenih žena, zato pa nastajajo težave pri otroškem varstvu, pri skrbi za urejena stanovanjska razmera, za zdravo prehrano, za zdravje žena in otrok, za vzgojo otrok zaposlenih staršev in podobno. Širše družbene pomoči so poleg tega potrebni tudi stari in onemogli ljudje, invalidi, ljudje z duševnimi motnjami itd. RK se je trudil vse naštetega na terenu reševati v sodelovanju z ostalimi društvenimi činitelji. Zlasti je bilo veliko narejenega pri zdravstvenem prosvetljanju, na področju socialne dejavnosti, pri vsem pa je organizacija RK kar najtesneje sodelovala z upravnimi organi OBS in s številnimi samoupravnimi organi iz zdravstva, socialnega varstva in izobraževanja. Občinski odbor RK bo še naprej svetovalec in pomočnik krajevnih organizacij RK, ki naj bi kar najbolj sodelovale s krajevnimi skupnostmi.

V letu 1963 je bilo na vasi prirejenih šest 40-urnih zdravstvenih tečajev, povezanih s 25-urnim kuharskim tečajem. Udeležilo se jih je 166 tečajnikov, med njimi kar 51 fantov. Raznih zdravstvenih predavanj je bilo 58, udeležilo pa se jih je 2.212 poslušalcev. V zadnjih dveh letih so priredili tri 80-urne tečaje prve pomoči, ki jih je končalo 56 ljudi. Poleg tega je bilo še pet 20-urnih tečajev prve pomoči po vaseh in sedem 20-urnih tečajev

po osnovnih šolah. Vsi, ki so opravili 60-urne tečaje za nudenje prve pomoči, so dobili ustrezen potrdilo.

RK se je v sodelovanju z ostalimi organi ukvarjal tudi s prehrano šolskih otrok. V nemaljni meri je zasluga Rdečega križa, da prejema 86 odst. vseh šolskobveznih otrok malice v šolskih kuhinjah. Na zdravljenje in počitnice je bilo leta 1963 poslanih blizu 500 otrok (Debeli rtič, Podbočje, Rovinj in Bohor), v letu 1964 pa 710 otrok. (Debeli rtič, Siljevica, Gozd-Martuljek, Rovinj, Vrsar, Podbočje). Med njimi je bilo precej socialno ogroženih otrok. S posredovanjem Rdečega križa je v letu 1963 kar 543 prostovoljnih krvodajalcev darovalo 173 litrov krvi. lanske leto pa 322 krvodajalcev 141 litrov krvi. Med njimi je mnogo takih, ki so darovali kri po večkrat. Razen tega je organizacija razdelila precej care paketov, oblačil in vrednosti 390.000 din, za poplavlence v lanskih poplavalih pa za več kot milijon dinarjev obkale. Ob potresu v Skopju je bilo zbranih za več kot 10 milijonov dinarjev prispevkov.

Ze zgolj te številke dovolj zgovorno dokazujejo, da je bilo delo RK v občini Krško res plodno in da zasluži priznanje vse družbe. M. J.

Celjsko gledališče v Kostanjevici

V četrtek, 6. maja ob 20. uri zvečer, bo v Domu kulture v Kostanjevici spet gostovalo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. To po bodo uprizorili Cankarjevo

podeželja dobro zavedal vseh tegob, ki so težile tedanjega kmeta in kakor razbiramo iz njegovih pisem, poznal tudi razmere na Dolenjskem, saj dobesedno pravi: »Ravno in

Prizor iz Cankarjeve drame KRALJ NA BETAJNOVI, s katero bodo člani SLG iz Celja 6. maja ob 20. uri gostovali v Kostanjevici na Krki

dramo »Kralj na Betajnovi«, ki so jo naštudirali za 20-letnico osvoboditve. Dramo je zrežiral Juro Kislinger, sceno je oskrbel Avgust Lavrenčič, nastopajo pa najboljši celjski igralci.

Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi« je nastala na prehodu prejšnjega stoletja v naše (1902) in pomeni Cankarjevo reakcijo na brezupne razmere, v katere je življenje pahnilo majhne kmetijske. Cankar se je kot otrok

najrabožnejših dolenjskih krajev, ki so bili nekdanj premožni in ki zmerom bolj propadajo, bi se dala napisati imenitna socialna tragedija. Tako je pisal tik pred nastankom drame »Kralj na Betajnovi« in v resnici nameraval obiskati najbolj prizadete dolenjske kraje.

Povsem gotovo je, da bo tudi zavoljo tega drama živo zanimala naše občinstvo, ki sicer Cankarja dobro pozna, saj so Kostanjevčani uprizorili doslej že kar pet njegovih dramskih tekstov.

Vse prijatelje gledališke umetnosti, ki bodo to po lahko pozdravili tudi druge goste — Celjane, vjudno vabimo!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 7. maja — Stanislav Sobota, 8. maja — Viktor Nedelja, 9. maja — Gregor Ponedeljek, 10. maja — Izidor Torek, 11. maja — Ziga Sreda, 12. maja — Pankracij Cetrtak, 13. maja — Servacij

ČESTITKE

Maksu Rozmanu iz Novega mesta želijo za njegov 24. rojstni dan vse najlepše in najboljše sestre Silvica, Anica in Vida, brata Stane in Ladislav, posebno pa mama.

Dragemu očetu in staremu očetu Janezu Murglju z Gor. Kamenc želijo za njegov 77. rojstni dan in za mnoga zdrava leta hči Rozalija Breznik, Stipič in Jakše z družinami.

Dragemu možu, staremu atu in dedku Janezu Rozmanu iz Sentlovrca želijo za dvojni praznik vse najlepše, predvsem pa zdrava žena Alojzija, sinovi in hčerke z družinami, vnuki in pravnuki.

PREKLIC

ALOJZIJA TURK iz Podpreske 17 — Draga, preključem neresnične besede o tov. Janezu Ješelniku iz Lazca.

OGLASI

UGODNO PRODAJAM Fiat 1100 v odličnem stanju. Naslov v upravi lista (422/65).

PRODAM nov šivalni stroj »Bagate« Jadranska, Angelca Mustar, Cvilibe 12. Trebnje.

UGODNO PRODAJAM dobro ohranjeno kompletno pohištvo za dnevno sobo. Ponudbe pošljite pod »Metlika« (424/65).

PRODAM lovsko puško brezpetelinko, 16 kal., zaradi bolezni. Radko Gorupič, Gor. Straža 69, v bloku, Straža.

POCENI PRODAM električni štedilnik TOBI, kavč in divan. Naslov v upravi lista (426/65).

PRODAM moderen otroški vozniček drap barve, skoraj nov. Jovanovič, Nad mlini 22.

IZGUBLJEN mlad prašiček se dobi pri Tinci Znidaršič, Zablja vas 7.

V SLUŽBO SPREJMEM kvalificiranega ali priučnega pekarskega delavca ali kmečkega fanta, ki ima veselje do pekarskega poklica. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Z. Hočvar, Pekarna, Krmelj.

TAKOJ SPREJMEM gospodinjsko pomočnico k 4-članski družini. Marija Merin, Irča vas — nova hiša, Novo mesto.

STANE GORENC, tapetnik in sedlar, obveščam ceneje stranke, da sem odprl svoj lokal v Bršljinu št. 17 ter se priporočam za razna dela.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Zaradi prvomajskega oddiha v tiskarni izdajamo danes po obsegu malo skromnejšo številko in prosimo bralece, da to blagohotno upoštevajo. Prav tako prosimo dopisnike in sodelavce, da potrpijo z nekaterimi poslanimi prispevki do prihodnjega četrtka.

UREDNIŠTVO

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00 ure.

PETEK, 7. MAJA: 8.05 Radovan Gobec: Njegovo ime je legenda, kantata; zbor Slovenske filharmonije in pomnoženi orkester dirigira Pavel Brzula. 9.25 Pihalna godba RTV Ljubljana. 9.35 Pet minut za novo pesmico 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Vet. Marko Amon: Rejско delo in živinorejski odbori. 12.30 Arje iz oper Wolfganga Amadeusa Mozarta. 14.35 Čajan ka ob stari glasbi. 15.30 Petje in jodlanje iz Svive. 15.45 Novo v znanosti. 17.00 Prenos svečanosti ob otvoritvi spominkega parka i spomenikom Boljke in Katina padlim borcem in talcem na Zaslav v Ljubljani. 20.00 Zvočni mozaik. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.10 Za ljubitelje jezca.

SOBOTA, 8. MAJA: 8.05 Mari-borski ženski vokalni kvintet pred mikrofonom. 9.25 Mladi glasbeniki glasbenih šol pred mikrofonom. 9.45 Pesmi našega časa. 10.00 Rezervirano za prenos zborna samoupravljavcev iz dvorane v Tivolju v Ljubljani. 12.05 Kmetijski nasveti — Ludvik Strobl: Letošnji program semenarstva in prijava posevkov za potrjevanje. 12.30 Pomladanske pesmi Pavla Sivica in Matije Tomca. 14.05 Iz balceta Ohridska legenda in Lec-

POROCNE PRSTANE po zadnji modli izdeluje zlatar, Gosposka 5, Ljubljana.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATINA — Zaprtje je zelo zoprna nadlega, ki vam povzroča bolečine, hkrati tudi celo vrsto nevarnih bolezni. Najučinkovitejše prirodno sredstvo je »Donate« vrelec. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri Trgovskem podjetju »Hmeljnika« — telefon 21-129 in »Standarda« — telefon 21-158.

UGODNO PRODAJAM Fiat 600. Jože Črtalič, Skočjan.

ODDAM opremljeno sobo. Naslov v upravi lista. (433/65).

KINO

Brod na Kolpi: 8. in 9. maja rusko-češki film »Svejk« v Rusiji. Crnomelj: 7. in 9. maja ameriški film »Zlato sedmih gričev«. 10. maja francoski film »Zivali«. 11. in 12. maja nemški film »Sovražnik brez milosti«.

Dol, Toplice: 8. in 9. maja mehiški film »V službi Panča Vile«. Kočevje — »Jadrane«: 7. do 9.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Iz novomeške narodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Dragica Vukšinić iz Rosalnice — Marinko, Marija Kovac iz Hrušice — Marka, Jožica Tomažin iz Dolenjskih Toplic — Suzano, Danijela Kavčič iz Bršlina — Darjo, Marija Drab iz Koneca — Marijo, Katica Zagar iz Damija — Zdenko, Marija Plantan iz Velikega Cerovca — Janeza, Fanica Blažič iz Smarjških Toplic — Francija, Anica Urbič iz Sentruperta — Andrejo, Stefka Kotar iz Nemške vasi — Stefko, Jožica Gliha iz Žužemberka — Marka, Kristina Mohorčič iz Zagorice — Darjo, Angela Beci iz Trebnjega — Ferdinand, Stefka Luketič iz Ljubljane — Darjo, Jožefa Jakše iz Hrašta — Ivana, Slavica Banovec iz Doblič — Andrejko, Ana Brulc iz Velikega Slatnika — Tatjana, Amalija Brajdič iz Smihela — Biserko, Marija Berk iz Bršlina — Matej, Milena Oberč iz Stopič — Roberta, Lidija Čelič iz Uršnih sel — Suzano, Antonija Redek iz Brezovice — Marjeto, Magdalena

maja francoski barvni film »Trije mušketirji« — I. del. 10. in 11. maja angleški film »Skrivnostni Judeksi«. 12. in 13. maja nemški barvni film »Zadnji akordi«.

Kostanjevica: 9. maja jugoslovanski film »Napad na Drvar«. 11. maja jugoslovanski film »Iz oči v oči«.

Metlika: 8. in 9. maja italijanski film »Obleganje Sirakuz«. 12. in 13. maja francoski film »Dobra lekcija«.

Mokronog: 8. in 9. maja ameriški barvni film »Rio Bravo«.

Predgrad: 9. maja švedski film »Pouk o ljubezni«.

Ribnica na Dol: 8. in 9. maja sovjetski barvni film »Kraljevstvo okroglih zrcal«.

Sodražica: 8. in 9. maja ameriški film »Zvezda Riae«.

Stara cerkev: 8. in 9. maja ameriški barvni film »Alamo« — II. del.

Straža: 8. in 9. maja jugoslovanski film »Zvižg v 8«.

Trebnje: 8. in 9. maja jugoslovanski film »Kapetan Lesič«.

Novo mesto — »Krka«: 7.—10. maja ameriški barvni film »Komančis« — II. del.

Brajdič iz Lokev — Zlatko, Dragica Badovinac iz Metlike — Radmilo, Katarina Hudorovac iz Coklovec — Branko, Anica Robek iz Družinske vasi — Tomaža, Danijela Kumer iz Trebnjega — Danico, Anica Franko iz Mačkovec — Jožeta, Vida Prpar iz Svetinja — Vladimira, Marija Colarič iz Dolnjega Maharovca — Vesno, Marija Potočar iz Sentjerneje — Suzano, Marija Barle iz Gornjih Selc — Rudolfa, Terezija Pelko iz Smarjških Toplic — Marinko, Antonija Paderšič iz Dolenjskih Toplic — Jožka, Amalija Bevec iz Jezera — Anico, Karolina Sladič iz Sevnice — Stanislava, Gašper Angelca iz Gornjih Sušic — Branka, Vera Marolt iz Vrhpelci — Veroniko, Ljudmila Paukovič iz Celine — Anico, Marijeta Stajč iz Gotne vasi — Violeto, Jožefa Perko iz Regre vasi — Slavico, Malči Umek z Vrha — Karmen, Majda Papež iz Hinj — Marijo, Milka Udvarc iz Bele cerkve — dekle, Milka Radkovič iz Orljakova — dečka, Marija Kafol iz Verduna — dekle, Marija Turk iz Zabeje vasi — dekle, Terezija Sepaher iz Coklavec — dekle, Stefka Tomc s Primoska — dečka.

KMETIJSKA ZADRUGA BREŽICE

prodaja NA JAVNI LICITACIJI v soboto, 15. maja 1965, naslednja osnovna sredstva:

- 2 kozolca (1 Dolgo polje, 1 Glogovbrod)
- koruznjak (v Brežicah)
- 2 kosilnici BCS
- mlinsko napravo (dva para kamnov, beli koruzni)
- parno kolono za siliranje krompirja 1.000 kg/ura
- nekaj manjših kmetijskih strojev (brane, sejalnice itd.)

JAVNA LICITACIJA bo na dvorišču uprave KZ v Sentlenartu št. 72, kolodvor; za družbeni sektor ob 8. uri, za vse ostale kupce pa od 9. ure dalje. Interesenti si lahko ogledajo vsa ponudena osnovna sredstva en dan pred objavljeno licitacijo.

nistka iz Moskve. 22.10 Od popevke do popevke.

TOREK, 11. MAJA: 8.05 Veseli planšarji in ansambel Pavla Kosca. 9.25 Zaključni prizor I. dej. opere Plakova dama Čajkovskega. 10.15 Glasbeni sejem. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Marta Gosar: Izkusnje in problemi pri vzgoji črnega ribeza na Kožuskih. 12.30 Iz koncertov in simfonij. 14.35 Pet minut za novo pesnico. 15.30 V torek na svidenje. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Pol ure z majhnimi zabavnimi ansambli iz studia 14. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 20.30 Majhen recital baritonista Marcela Ostaševskega, pri klavirju Zdenka Lukec. 20.20 Radijska igra. 21.20 Serenadni večer. 22.10 Ljubiteljem popevke.

SREDA, 12. MAJA: 8.05 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravilic in zgodb Gustav Strniša: Lenč in oblaček. 9.25 Domače pesmi in napelje. 10.45 Clovek in zdravje. 11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — dr. Jože Maček: Siva pegavost česjen in vijejev. 12.30 Iz malo znanih Verdijevih oper. 14.35 Kaj in kako pojo mladi pevci pri nas in po svetu. 15.30 Slovenske, dalmatinske in makedonske narodne pesmi v prireditvi Rada Simonitića. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 18.45 Naš razgovor. 20.00 Poje zbor Brajša Rašan iz Pule pod vodstvom Mladena Markova. 20.20 Tako pojo in igrajo v Budimpešti. 22.10 Popevke se vrstijo.

CETRTEK, 13. MAJA: 8.05 Jutranijski zabavni zvoček. 9.25 Glasbeni vedeč. 10.15 Glasbeni sejem.

OBVESTILA

Razpis Dolenjskega muzeja

Dolenjski muzej v Novem mestu razpisuje dve mesti honorarnih čuvajev v razstavnih prostorih Dolenjske galerije, ki opravljata tudi dele prodajalca vstopnic. Dnevna zaposlitev štiri ure. Pismene ponudbe vrožiti na upravo Dolenjskega muzeja do 15. maja.

Zahvali Zveze slepih

Namesto venca na grob mami Cica Dušana je kolektiv delovne skupnosti Trgovskega podjetja DOLENJKA Novo mesto podaril Zvezi slepih 6.000 dinarjev.

Namesto cvetja na grob Vutejevi mami so dijaki tehnične šole v Novem mestu poklonili Zvezi slepih 2000 dinarjev. Darovalcem se iskreno zahvaljujemo.

NESREČE

Tovornjak v plamenih

Zaradi trenja slabo napolnjenih gum na priklopi tovornjaka iz Pulja, last podjetja AVOTRANS, se je 4. maja ob 5. uri na avtomobilski cesti vnelo 18.000 litrovih elementov. Ogenj je povzročil okoli 300.000 dinarjev škode.

S ceste v kamen

Zaradi neprimerne hitrosti na cesti med Dvorom in Žužemberkom je 3. maja zaneslo v občestni kamen osebni avto, ki ga je vozil Alojz Miklič. Škodo cenijo na 70.000 dinarjev.

Avto v stelniku

S ceste Draščič-Metlika je zaradi prevlekle hitrosti 3. maja ob 14.30 zapeljal v občestni jarek in se ustavil v stelniku Jože Slanc iz Curil pri Metliki, ki je vozil osebni avto. Voznik in sopotnik sta bila lažje ranjena, škoda pa so ocenili na 200.000 dinarjev.

S kratke razdalje v vozilo pred seboj

3. maja zvečer je Martin Devčar pri Karteljevem ulovil tovornjak zaradi okvare. Kmalu zatem je pripeljal osebni avtomobil Janez Sajovic iz Vrhnike, v njegovo vozilo pa se je zalelela Anica Igl iz Vrhnike, ki je vozila tik za njim. Škoda je za 120.000 dinarjev.

Trije lažje ranjeni

Na cesti pri Mačkovecu se je 3. maja zvečer Srečko Pivec iz Ljubljane z osebnim avtomobilom zaletel v osebno vozilo, ki ga je pred njim vozil Branko Pavlin iz Ljubljane. Pivec, Pavlin in Pivčev sopotnik so bili lažje ranjeni. Škodo so ocenili na 800.000 dinarjev.

Zadnja postaja ob drevesu

V Čatežu pri Veliki Loki je na preglednem ovinku zapeljal s ceste in se zaletel v drevo zvoznik osebnega avtomobila Franc Florjančič iz Ljubljane. V nesreči, ki se je pripetila 30. aprila zvečer, sta bila lažje ranjena voznik in sopotnik Anton Kovacič.

Prekucijaj nad Semičem

S ceste nad Semičem je 30. aprila zvečer zapeljal in se prevrnil Milan Plut, ki je prehitro vozil. Popravilo osebnega avtomobila bo veljalo okoli 150.000 dinarjev.

11.00 Nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Inž. Janez Saksida: O sortnem poskusu s sojo v Rogoz. 12.30 Preludij k Favovemu popoldnevju. 14.05 Slovenski operni pevci v ritmičnih operah. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Igra delavske godbe Svoboda Center Trbovlje, dirigent Anton Hudarin. 15.40 Literarni sprehod Antonije Isakovič: Zilca. 18.15 Odskočna deska. 18.45 Jezikovni pogovori. 20.00 Četrtkov večer domačih pesni in napevov. 21.00 Večer umetniške besede Akademije za gledališče, radio, film in televizijo. 22.10 Popevke se vrstijo.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 6. aprila: 18.00 Solška oddaja. 18.25 Obvestila. 19.30 Izbrali ste sami — glasbena oddaja.

NEDELJA, 9. maja: 10.30 Poročila iz naše komunne — Naš prispevek: Zakaj odмира prostovna dejavnost na podeželju? — Mnenja drugih — Naš komentar pred začelom turistične sezone II — Za naše kmetovalce — Inž. Lipej: Melioracijski ukrepi na podrčju KGP Vrhnica — Magnetofonski zapisek: Obisk v podjetju — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 12.05 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 11. maja: 21.00 Starši sprašujejo — Literarni utrinki: Ciril Ziobec — Od torška do torška v brežickem kinu — Sportni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja.

Spored medobčinske kulturne revije

V okviru letošnjih prireditev ob 600-letnici Novega mesta in 20-letnici osvoboditve bo od 11. do 16. maja v Novem mestu MEDOBČINSKA KULTURNA REVIIJA z naslednjim sporedom:

TOREK — 11. maja ob 20. uri: koncert pevskih zborov in nastop recitatorjev: mladinski pevski zbor Artiče (zborrowodja Miha Halter), mladinski pevski zbor Crnomelj (zborrowodja Franc Zupančič), mladinski pevski zbor osn. šole Bratov Ribar Brežice (zborrowodja Anamarija Osojnik), mladinski pevski zbor osn. šole Sevnica (zborrowodja Viktor Krenčič), mladinski pevski zbor osn. šole Šentjerneje (zborrowodja Albert Zupanc), mladinski pevski zbor osn. šole Krško (zborrowodja Josip Klepec), moški oktet Šentjerneje (umetni. vodja Albert Zupanc), mešani pevski zbor Novo mesto (zborrowodja Ernest Jazbec), moški pevski zbor DPD Svoboda Dušan Jereb Novo mesto (zborrowodja Tone Markelj). — RECITATORJI: Dragica Zupančič in Jelka Strajnar (Trebnje), Darinka Zupančič in Janja Videnič (Brežice) ter Stanko Arnšek in Rajko Stupar (Krško).

SREDA — 12. maja ob 20. uri: gimnazijska dramska skupina KUD Oton Zupančič, Novo mesto — A. T. Linhart: »Ta vesel dan ali Matiček se ženi«; komedija, režira Alenka Bole-Vrabc.

CETRTEK — 13. maja ob 15.30: Oder mladih, KUD Dragotin Kette, Učiteljske Novo mesto — mladinska igra Bože Podergajs »Dežela malih sanj«; režira Boža Podergajs. — Ob 20. uri: celovečerni program »Bela krajina v besedi, pesmi in plesu«, izvaja folklorna skupina iz Metlike.

PETEK — 14. maja ob 20. uri: DPD Svoboda Dušan Jereb, Novo mesto: F. Schiller: KOVARSTVO IN LJUBEZEN, drama, režira France Kralj.

SOBOTA — 15. maja ob 20. uri: koncert zabavne glasbe, nastopijo: zabavno instrum. ansambel novomeške gimnazije »The mosquitos«, vodja Milan Markelj; ansambel »Dobovskih pet« iz Dobove, vodja Stanko Kežman; ansambel »Bratje Lopatič« iz Boršta, vodja Alfonz Lopatič; zabavni ansambel Mokronog, vodi Slavko Znidaršič; zabavni ansambel glasbene šole Novo mesto, vodja Ivan Mitak.

NEDELJA — 16. maja ob 10.30: občinska revija mladinske glasbe.

Vse prireditve bodo v novomeškem domu kulture.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvetje: ranjaka, šmarnice, gloga-belega trna, bele detelje, rdeče detelje, bezga, črna trna. Listje: bršljina, šmarnice, lapuha, gozdne jagode. Rastline: njivske mačehe, navadne ramšele, grenke ramšele, dišče porle, vodne kreše. Korenine: gozdnega korena, repnica, trobentice, medvedovih tac, velikega divjega janeža, malega divjega janeža, sladkih korenin, beladone, rumenega regrata, srčne moči, gabeza. Lubje: kahljke, česminovih korenin, česminovih palic, brogovite, breze — od mladih vej. Vrščike: gloga-belega trna, brinja.

Gomolje: kukavico. Odkupujemo tudi suhe mavrahe. Odkupne cene smo zvišali! Odkupujemo se razna druga zdravilna zelišča. Vsa poljskna in cene dobito v vaši kmetijski zadrugi ali v poslovalnici »DROGA« Novo mesto, Slakova ul. 8.

Solidno in hitro očisti oblačila

KEMIČNA ČISTILNICA NOVO MESTO

Germova ulica 5

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA v Novem mestu

vabi k sodelovanju

- HONORARNEGA KNJIGOVODJO oz. KNJIGOVODKINJO

Pismene ponudbe z navedbo kvalifikacij pošljite na gornji naslov. Samostojno delo, honorar po dogovoru.

POSTRANSKI ZASLUŽEK

n u d i m o UPOKOJENEC IN UPOKOJENKAM, TRGOVSKIM USLUZBENCEM, TRAFIKANTOM IN DRUGIM po vsej Sloveniji. Prijavite se pismeno na »ED-6«, poštni predal 401 LJUBLJANA

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moško, Jožica Teppy in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NE v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani